

SEANCES DU MARDI 25 MARS 1986
VERGADERINGEN VAN DINSDAG 25 MAART 1986ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DU SOIR
AVONDVERGADERING

SOMMAIRE :

PROJET DE LOI (Discussion) :

Projet de loi attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi.

Reprise de la discussion de l'article 1er :A l'article 1er, 2° : *Orateurs* : MM. Mouton, Pataer, p. 724.Explication de vote : *Orateur* : M. Lallemand, p. 733.A l'article 1er, 2°, d) : *Orateur* : M. Lallemand, p. 734.Vote sur le 2° de l'article 1er, p. 735.Article 1er, 3°, 4° et 5°. — *Orateurs* : MM. Gevenois, Minet, Valkeniers, M. Dehaene, ministre des Affaires sociales et des Réformes institutionnelles, M. Egemeers, Mmes Rifflet-Knauer, Van Puymbroeck, MM. Flagothier, Moens, Mme Herman-Michielsens, p. 735.

ORDRE DES TRAVAUX :

Page 735.

INHOUDSOPGAVE :

ONTWERP VAN WET (Bespreking) :

Ontwerp van wet tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning.

Hervatting van de beraadslaging over artikel 1 :

Bij artikel 1, 2° : *Sprekers* : de heren Mouton, Pataer, blz. 724.Stemverklaring : *Spreker* : de heer Lallemand, blz. 733.Bij artikel 1, 2°, d) : *Spreker* : de heer Lallemand, blz. 734.

Stemming over het 2° van artikel 1, blz. 735.

Artikel 1, 3°, 4° en 5°. — *Sprekers* : de heren Gevenois, Minet, Valkeniers, de heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen, de heer Egemeers, de dames Rifflet-Knauer, Van Puymbroeck, de heren Flagothier, Moens, mevrouw Herman-Michielsens, blz. 735.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN :

Bladzijde 735.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

Mme Panneels-Van Baelen et M. Nicolas, secrétaires, prennent place au bureau.

Mevrouw Panneels-Van Baelen en de heer Nicolas, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 20 h 5 m.

De vergadering wordt geopend te 20 u. 5 m.

ONTWERP VAN WET TOT TOEKENNING VAN BEPAALDE
BIJZONDERE MACHTEN AAN DE KONING*Hervatting van de beraadslaging over het eerste artikel*PROJET DE LOI ATTRIBUANT CERTAINS POUVOIRS SPECIAUX
AU ROI*Reprise de la discussion de l'article premier*

De Voorzitter. — Wij hervatten de beraadslaging over het eerste artikel van het ontwerp van wet tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning met de bespreking van de amendementen op het 2°.

Nous reprenons la discussion de l'article premier du projet de loi attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi par l'examen des amendements présentés au 2°.

De heer Van Grembergen, de heer Lallemand c.s. en ook de heer De Bremaeker c.s. stellen voor het 2° van dit artikel te doen vervallen.

M. Van Grembergen, M. Lallemand et consorts ainsi que M. De Bremaeker et consorts, proposent la suppression du 2° de cet article.

Het woord is aan de heer Van Grembergen.

De heer Van Grembergen. — Mijnheer de Voorzitter, ik meen daaraan niets te moeten toevoegen aangezien het amendement voor zichzelf spreekt.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Bremaeker.

De heer De Bremaeker. — Ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement, mijnheer de Voorzitter.

M. le Président. — La parole est à M. Lallemand.

M. Lallemand. — Nous nous sommes longuement expliqués à ce sujet, monsieur le Président.

De Voorzitter. — De stemming over deze amendementen is aangehouden.

Le vote sur ces amendements est réservé.

A l'amendement proposé par M. Lallemand et consorts au 2°, M. Mouton et consorts présentent l'amendement subsidiaire que voici :

« A. Au 2° de cet article, à la deuxième ligne, après les mots « dépenses publiques » insérer les mots « à l'exception du secteur de l'enseignement. »

« A. In het 2° van dit artikel, op de eerste regel, na de woorden « de openbare uitgaven » in te voegen de woorden « die van de onderwijssector uitgezonderd. »

La parole est à M. Mouton.

M. Mouton. — Monsieur le Président, comme j'ai eu l'occasion d'en faire la démonstration dans le courant de cet après-midi, aucune disposition du présent projet n'habilite expressément le Roi à prendre des mesures dans le secteur de l'enseignement, seul le 6° de l'article premier cite les enseignants, mais uniquement à propos de la création d'emplois et de la résorption du chômage.

Nous savons que le gouvernement s'apprête à prendre toute une série de nouvelles mesures dirigées contre l'enseignement, ce que nous ne pouvons admettre.

C'est la raison de notre amendement. (Applaudissements sur les bancs socialistes.)

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Verhofstadt.

De heer Verhofstadt, Vice-Eerste minister en minister van Begroting, Wetenschapsbeleid en het Plan. — Ik ben daarop uitvoerig ingegaan in mijn uiteenzetting, mijnheer de Voorzitter.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement is aangehouden.

De heer De Bremaeker c.s. stelt volgend subsidiair amendement voor :

« In hetzelfde artikel, in de aanhef van het 2° de woorden « en de niet-fiscale ontvangsten van de Schatkist te stijven » te doen vervallen. »

« Au liminaire du 2°, supprimer les mots « et d'alimenter les recettes non fiscales du Trésor. »

Het woord is aan de heer De Bremaeker.

De heer De Bremaeker. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement.

De Voorzitter. — De heer Pataer stelt volgend amendement voor :

« B. In het 2°, eerste lid, te doen vervallen de woorden « meer bepaald. »

« B. Au 2°, supprimer, au premier alinéa, les mots « plus précisément. »

Het woord is aan de heer Pataer.

De heer Pataer. — Mijnheer de Voorzitter, deze woorden hebben nogal wat stof doen opwaaien en geschiedenis gemaakt tijdens de bespreking in de Kamer. Wij menen er goed aan te doen het amendement opnieuw gedeeltelijk te behandelen, ten eerste gelet op het advies van de Raad van State van 10 februari 1986 over het amendement van vertegenwoordigers van de meerderheid — ik leg de nadruk op het woord meerderheid — dat in de Kamer werd ingediend, en ten tweede, gelet op de discussie in de Kamercommissie. Wij wensen dit niet teloor te laten gaan. Ten derde, werd een standpunt ingenomen door een lid van de meerderheid. Dit standpunt werd niet tegengesproken in de Senaatscommissie.

De traditie is dat leden die het woord nemen in de commissiebesprekingen niet bij naam worden genoemd. Ik zal die traditie respecteren. Iedereen die aanwezig was in de commissievergadering herinnert zich dit standpunt van een zeer belangrijk lid van de meerderheid dat ertoe strekt de woorden « meer bepaald », in het Frans « plus précisément », een limitatieve betekenis te geven.

Aan deze elementen kunnen wij toch moeilijk voorbijgaan. Ik wens in fine te onderstrepen dat ondanks het duidelijke standpunt van dit lid van de meerderheid blijkbaar toch misverstanden ontstaan. Het spijt me te moeten vaststellen dat de aanwezige Vice-Eerste minister er enigszins aanleiding toe heeft gegeven tijdens de besprekingen in de Senaatscommissie. Ik herinner me dat in zijn repliek daarover nog enige onduidelijkheid bestond.

Zullen de woorden « meer bepaald » en « plus précisément » al dan niet een beperkende betekenis krijgen ?

Om uit de verwarring te geraken is er maar een goede oplossing, namelijk het definitief schrappen van de woorden, zodat de beperkende betekenis van de opsomming in artikel 1, 2°, duidelijk is voor iedereen, niet alleen voor de leden van de Senaat maar voor iedereen die later de wet zal moeten toepassen.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer Pataer stelt nog volgend amendement voor :

« C. De aanhef van het 2° aan te vullen als volgt :

« erover wakend dat de koopkracht van de minstgegoeden integraal wordt beveiligd; »

« C. Compléter le liminaire du 2° par ce qui suit :

« en veillant à sauvegarder intégralement le pouvoir d'achat des personnes les moins favorisées; »

Het woord is aan de heer Pataer.

De heer Pataer. — Mijnheer de Voorzitter, dit amendement hoort wel niet bij mijn vorige, maar het sluit er toch onmiddellijk op aan.

In de eerste alinea die eindigt met de woorden waarover ik het niet meer zal hebben, stellen wij voor een aanvulling te doen, namelijk aan de opsomming « de openbare uitgaven te beheersen, te beperken of te verminderen en de niet-fiscale ontvangsten van de Schatkist te stijven » toe te voegen « erover wakend dat de koopkracht van de minstgegoeden integraal wordt beveiligd ».

Met enige aarzeling verdedig ik dit amendement. Het geeft de indruk dat wij dit ontwerp verbeteren, hoewel wij de grond ervan verwerpen. Toch willen wij de kans niet laten voorbijgaan om een identieke zinsnede uit artikel 1, 3° — ik ben blij dat minister Dehaene aanwezig is om dit te kunnen bevestigen — te vermelden onder 2°. Dit kan de duidelijkheid alleen maar dienen, ook weer ten bate van iedereen die zal worden geconfronteerd met dit wetsontwerp als het wet zal zijn geworden.

Dit is mijn motivatie, ik hoop dat iedereen ermee akkoord kan gaan.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Verhofstadt.

De heer Verhofstadt, Vice-Eerste minister en minister van Begroting, Wetenschapsbeleid en het Plan. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben op beide punten reeds ingegaan. Wat het eerste betreft, staat mijn antwoord zeer duidelijk vermeld in het verslag. Wat het tweede betreft, dit staat reeds in het 3°, dus ik zie de noodzakelijkheid niet in om dit nog eens onder het 2° te vermelden.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden. Le vote sur l'amendement est réservé.

Mevrouw Lieten c.s. stelt volgend amendement voor :

« B. Aan het slot van het 2° de volgende bepaling toe te voegen :

« Dit artikel is niet van toepassing op de aangelegenheden die de schoolvrede betreffen. »

« B. Compléter le 2°, in fine, par la disposition suivante :

« Le présent article ne s'applique pas aux matières qui concernent la paix scolaire. »

Het woord is aan mevrouw Lieten.

Mevrouw Lieten-Croes. — Ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Mevrouw Lieten c.s. stelt nog volgend amendement voor :

« C. Het 2° aan te vullen met de volgende bepaling :

« Deze wet is niet van toepassing op wettelijke bepalingen inzake onderwijsaangelegenheden, die criteria vastleggen welke staatsuitgaven ten behoeve van wedden, werking, gebouwen en uitrusting tot gevolg hebben. »

« C. Compléter le 2°, in fine par ce qui suit :

« La présente loi ne s'applique pas aux dispositions légales en matière d'enseignement qui établissent des critères entraînant des dépenses publiques pour les salaires, le fonctionnement, les bâtiments et l'équipement. »

Het woord is aan mevrouw Lieten.

Mevrouw Lieten-Croes. — Ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer De Bremaeker c.s. stelt volgend amendement voor :

« In het 2° van dit artikel, letter a), de woorden « betreffende de rijkscomptabiliteit » te doen vervallen. »

« Au 2°, a), de cet article, supprimer les mots « à la comptabilité de l'Etat et. »

Het woord is aan de heer De Bremaeker.

De heer De Bremaeker. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer De Bremaeker c.s. stelt volgend subsidiair amendement voor :

« In het 2° van hetzelfde artikel, letter a) aan te vullen met de woorden « zonder dat er wijzigingen worden aangebracht aan de « wet tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit » van 28 juni 1963. »

« Au 2° du même article, compléter le littéra a) par les mots « sans que des modifications soient apportées à la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat. »

Het woord is aan de heer De Bremaeker.

De heer De Bremaeker. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer Seeuws c.s. stelt volgend amendement voor :

« In dat artikel, 2°, a) de woorden « en betreffende de controle op en het beheer van sommige instellingen van openbaar nut te wijzigen » te doen vervallen. »

« Au 2°, a), de cet article, supprimer les mots « et au contrôle et à la gestion de certains organismes d'intérêt public. »

Het woord is aan de heer Seeuws.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar mijn uiteenzetting en het antwoord van de Vice-Eerste minister ter zake.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer Egelmeers c.s. stelt volgend amendement voor :

« B. Het 2°, a) aan te vullen als volgt :

« behalve wat betreft de Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid, de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening, de Rijksdienst voor werknemerspensioenen, de Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers, het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering, de Rijkskas voor jaarlijkse vakantie, het Fonds voor beroepsziekten en het Fonds voor arbeidsongevallen. »

« B. Compléter le 2°, a), par ce qui suit :

« sauf en ce qui concerne l'Office national de sécurité sociale, l'Office national de l'emploi, l'Office national des pensions pour travailleurs salariés, l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés, l'Institut national d'assurance maladie-invalidité, l'Office national des vacances annuelles, le Fonds des maladies professionnelles et le Fonds des accidents du travail. »

Het woord is aan de heer Egelmeers.

De heer Egelmeers. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer De Bremaeker c.s. stelt volgend subsidiair amendement voor :

« In hetzelfde artikel, 2°, b) de woorden « en andere uitgaven » te doen vervallen. »

« Au 2°, b), du même article, supprimer les mots « et dépenses d'autre nature. »

Het woord is aan de heer De Bremaeker.

De heer De Bremaeker. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer Egelmeers c.s. stelt volgend amendement voor :

« C. Het 2°, b) aan te vullen als volgt : « met uitzondering van de rijksstoelagen aan de sociale zekerheid. »

« C. Compléter le 2°, b), par ce qui suit : « à l'exception des subventions de l'Etat à la sécurité sociale. »

Het woord is aan de heer Egelmeers.

De heer Egelmeers. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar de verantwoording van mijn amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Mevrouw Lieten c.s. stelt volgend amendement voor :

« A. In het 2° van dit artikel, letter b) aan te vullen als volgt :

« zonder evenwel maatregelen te nemen die het inkomen van de gezinnen waarvan één of meerdere leden school lopen of studeren aantasten. »

« A. Au 2° de cet article, compléter le littéra b) par la disposition suivante :

« sans prendre toutefois des mesures portant atteinte au revenu des ménages dont un ou plusieurs membres étudient ou fréquentent encore l'école. »

Het woord is aan mevrouw Lieten.

Mevrouw Lieten-Croes. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden. Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer Kenzeler c.s. stelt volgend amendement voor :

« Het 2°, b) van dit artikel aan te vullen als volgt :

« waarbij evenwel het administratief of geldelijk statuut alsmede de pensioenregeling van de personeelsleden in overheidsdienst niet mag gewijzigd worden. »

« Compléter le 2°, b), de cet article par ce qui suit :

« mais en ne modifiant toutefois pas le statut pécuniaire ou administratif ni le régime de pension des membres du personnel de l'Etat. »

Het woord is aan de heer Kenzeler.

De heer Kenzeler. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden. Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer Van Grembergen stelt volgend subsidiair amendement voor :

« 1. Het 2°, b) aan te vullen als volgt : « uitgezonderd het onderwijs. »

« 1. Compléter le 2° b), par ce qui suit : « à l'exception de l'enseignement. »

Het woord is aan de heer Van Grembergen.

De heer Van Grembergen. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden. Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer De Bremaeker c.s. stelt volgend subsidiair amendement voor :

« In hetzelfde artikel, 2°, b) aan te vullen met de woorden : « en voor zover dit geen rechtstreekse of onrechtstreekse verhoging tot gevolg heeft van de tarieven of retributies die ten laste vallen van de bevolking of de bedrijven. »

« Au 2° du même article, compléter le littera b) par les mots : « pour autant que cela n'entraîne aucune augmentation directe ou indirecte des tarifs ou redevances à charge de la population ou des entreprises. »

Het woord is aan de heer De Bremaeker.

De heer De Bremaeker. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar mijn uiteenzetting en naar de verantwoording bij mijn amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden. Le vote sur l'amendement est réservé.

M. Lallemand et consorts présentent l'amendement subsidiaire que voici :

« Au 2°, b), supprimer les mots « et dépenses d'autre nature. »

« In het 2°, b) de woorden « en andere uitgaven » te doen vervallen. »

La parole est à M. de Wasseige.

M. de Wasseige. — Monsieur le Président, je me réfère à mon intervention et à la justification écrite de cet amendement.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement is aangehouden.

De heer Van Grembergen stelt volgend subsidiair amendement voor :

« 2. Het 2°, c) aan te vullen als volgt : « uitgezonderd het onderwijs. »

« 2. Compléter le 2°, c), par ce qui suit : « à l'exception de l'enseignement. »

Het woord is aan de heer Van Grembergen.

De heer Van Grembergen. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden. Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer De Bremaeker c.s. stelt volgend subsidiair amendement voor :

« 4. In hetzelfde artikel, 2°, letter c) aan te vullen met de woorden « zonder op enige wijze afbreuk te doen aan de vrijheid van vereniging. »

« 4. Au 2° du même article, compléter le littera c) par les mots « sans porter atteinte en aucune manière à la liberté d'association. »

Het woord is aan de heer De Bremaeker.

De heer De Bremaeker. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement en naar mijn uiteenzetting.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden. Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer Egemeers c.s. stelt volgend amendement voor :

« D. Het 2°, c) aan te vullen als volgt :

« met uitzondering van de instellingen van sociale zekerheid, die een verdelingsopdracht hebben zoals bepaald bij artikel 24 van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers. »

« D. Compléter le 2°, c), par ce qui suit :

« à l'exception des organismes de sécurité sociale, qui remplissent une mission de répartition conformément à l'article 24 de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés. »

Het woord is aan de heer Egemeers.

De heer Egemeers. — Ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden. Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer De Bremaeker c.s. stelt volgend subsidiair amendement voor :

« 5. In hetzelfde artikel, 2°, letter d) te doen vervallen. »

« 5. Au 2° du même article, supprimer le littera d). »

Het woord is aan de heer De Bremaeker.

De heer De Bremaeker. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar mijn uiteenzetting en naar de verantwoording bij mijn amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden. Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer De Bremaeker c.s. stelt volgend subsidiair amendement voor :

« 6. In hetzelfde artikel, 2°, letter d) aan te vullen met de woorden « met uitzondering van de wetten die de organisatie en de werking van de hoven en de rechthbanken bepalen. »

« 6. Compléter le 2°, d), du même article par les mots « à l'exception des lois qui règlent l'organisation et le fonctionnement des cours et des tribunaux. »

Het woord is aan de heer De Bremaeker.

De heer De Bremaeker. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar mijn uiteenzetting en naar de verantwoording bij mijn amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden. Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer De Bremaeker c.s. stelt nog volgend subsidiair amendement voor :

« 7. In hetzelfde artikel, 2°, letter d) aan te vullen met de woorden « met uitzondering van de wetten die de organisatie en de werking van de provincies, de gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn regelen. »

« 7. Compléter le 2°, d), du même article par les mots « à l'exception des lois qui régissent l'organisation et le fonctionnement des provinces, des communes et des centres publics d'aide sociale. »

Het woord is aan de heer De Bremaeker.

De heer De Bremaeker. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar mijn uiteenzetting en naar de verantwoording bij mijn amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden. Le vote sur l'amendement est réservé.

A l'amendement proposé par M. Lallemand et consorts, au 2° de l'article 1er, M. Mouton et consorts présentent l'amendement subsidiaire que voici :

« Compléter le 2°, d), par ce qui suit :

« En matière d'enseignement, aucune mesure qui ressortit au Pacte scolaire ne pourra être prise dans le cadre de la présente loi. »

« Het 2°, d), aan te vullen als volgt :

« Inzake onderwijs kan in het raam van deze wet geen enkele maatregel worden genomen die tot de bevoegdheid van het Schoolpact behoort. »

La parole est à M. Mouton.

M. Mouton. — Monsieur le Président, je me réfère à mon intervention ainsi qu'à la justification écrite de cet amendement.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement est réservé. De stemming over het amendement is aangehouden.

De heer Egelmeers stelt volgend amendement voor :

« E. Het 2°, d) aan te vullen als volgt :

« met uitzondering van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers. »

« E. Compléter le 2°, d), par ce qui suit :

« à l'exception de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés. »

Het woord is aan de heer Egelmeers.

De heer Egelmeers. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar mijn uiteenzetting en naar de verantwoording bij mijn amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden. Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer Verschuereen c.s. stelt volgend amendement voor :

« A. Het 2°, d), van dit artikel aan te vullen als volgt :

« met uitzondering van de bepalingen van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen. »

« A. Compléter le 2°, d), de cet article par ce qui suit :

« à l'exception des dispositions de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réformes institutionnelles. »

Het woord is aan de heer Verschuereen.

De heer Verschuereen. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden. Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer Van Grembergen stelt volgend subsidiair amendement voor :

« 3. Het 2° aan te vullen met een letter e) luidende :

« e) Door de bevoegdheden en de middelen van de gewesten en de gemeenschappen uit te breiden. »

« 3. Compléter le 2° par un littéra e), libellé comme suit :

« e) En élargissant les compétences et les ressources des régions et des communautés. »

Het woord is aan de heer Van Grembergen.

De heer Van Grembergen. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement is aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

De heer Van Grembergen stelt ook nog volgend subsidiair amendement voor :

« 4. Het 2° aan te vullen met een letter f) luidende :

« f) Door de bevoegdheden en de middelen van de gewesten en de gemeenschappen zodanig uit te breiden dat van de centrale uitgaven 40 pct. wordt overgeheveld tegen het jaar 1989. »

« 4. Compléter le 2° par un littéra f), libellé comme suit :

« f) En élargissant les compétences et les ressources des régions et des communautés de telle sorte que 40 p.c. des dépenses centrales soient transférées d'ici à 1989. »

Het woord is aan de heer Van Grembergen.

De heer Van Grembergen. — Mijnheer de Voorzitter, voor dit amendement geldt dezelfde motivatie als voor de overige amendementen.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over het geheel van het 2° zijn aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'ensemble du 2° sont réservés.

Votes réservés — Aangehouden stemmingen

M. le Président. — Nous devons procéder maintenant aux votes réservés sur les amendements présentés au 2° de l'article premier.

Wij moeten thans overgaan tot de aangehouden stemmingen over de amendementen bij het 2° van artikel 1.

Wij stemmen eerst over de amendementen van de heer Van Grembergen, van de heer Lallemand c.s. en van de heer De Bremaeker c.s. die alle ertoe strekken het 2° van artikel 1 te doen vervallen.

Nous avons à nous prononcer en premier lieu sur les amendements de M. Van Grembergen, de M. Lallemand et consorts et de M. De Bremaeker et consorts qui tendent tous à la suppression du 2° de l'article 1er;

Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over deze amendementen.

Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur ces amendements. (Assentiment.)

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan over deze amendementen.

Il est procédé au vote nominatif sur ces amendements.

150 leden zijn aanwezig.

150 membres sont présents.

95 stemmen neen.

95 votent non.

54 stemmen ja.

54 votent oui.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Baraille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mmes Maes-Vanrobaeys, Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Son-

dag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeeers, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Hismans, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lagasse, Lallemant, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Schellens.

De Voorzitter. — Ik verzoek de heer Schellens de reden van zijn onthouding mede te delen.

De heer Schellens. — Ik ben afgesproken met de heer Anciaux, mijnheer de Voorzitter.

M. le Président. — Nous avons à nous prononcer sur l'amendement subsidiaire A de M. Mouton et consorts à l'amendement proposé par M. Lallemant et consorts et qui tend à insérer les mots « à l'exception du secteur de l'enseignement ».

Wij moeten stemmen over het subsidiair amendement A van de heer Mouton c.s. dat ertoe strekt de woorden « die van de onderwijssector uitgezonderd » in te lassen.

Vous aurez constaté que divers membres ont présenté sous d'autres litanies des amendements ayant le même objet.

Je présume que le vote sur l'amendement subsidiaire de M. Mouton vaudra pour les autres amendements ayant la même portée. (*Assentiment.*)

Nous passons au vote sur cet amendement.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

150 membres sont présents.

150 leden zijn aanwezig.

95 votent non.

95 stemmen neen.

54 votent oui.

54 stemmen ja.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flaghothier, Friederichs, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mmes Maes-Vanrobaeys, Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeeers, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Hismans, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lagasse, Lallemant, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Schellens.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over het subsidiair amendement van de heer De Bremaeker c.s. bij het 2° van artikel 1.

Nous passons au vote sur l'amendement subsidiaire de M. De Bremaeker et consorts au 2° de l'article 1°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

149 leden zijn aanwezig.

149 membres sont présents.

95 stemmen neen.

95 votent non.

53 stemmen ja.

53 votent oui.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is het subsidiair amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement subsidiaire n'est pas adopté.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flaghothier, Friederichs, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mmes Maes-Vanrobaeys, Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeeers, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Hismans, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lagasse, Lallemant, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Schellens.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over het amendement B van de heer Pataer bij het 2° van artikel 1.

Nous passons au vote sur l'amendement B de M. Pataer au 2° de l'article 1er.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

149 leden zijn aanwezig.

149 membres sont présents.

96 stemmen neen.

96 votent non.

52 stemmen ja.

52 votent oui.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborgh, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, A. Geens, Gevenois, Hismans, Holsbeke, Horyat, Kenzeler, Knuts, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Pague, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Schellens.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over het amendement C van de heer Pataer bij het 2° van artikel 1.

Nous passons au vote sur l'amendement C de M. Pataer au 2° de l'article 1er.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

151 leden zijn aanwezig.

151 membres sont présents.

96 stemmen neen.

96 votent non.

54 stemmen ja.

54 votent oui.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborgh, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Hismans, Holsbeke, Horyat, Kenzeler, Knuts, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Pague, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Schellens.

De Voorzitter. — Mevrouw Lieten, mag ik aannemen dat uw amendement B en uw amendement C bij het 2° van artikel 1, ingevolge de verwerping van het amendement van de heer Mouton, geen nut meer hebben?

Mevrouw Lieten-Croes. — Inderdaad, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over het amendement en over het subsidiair amendement van de heer De Bremaeker c.s. bij het 2°, a) van artikel 1.

Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'amendement et sur l'amendement subsidiaire de M. De Bremaeker et consort au 2°, a), de l'article 1er. (Assentiment.)

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

151 leden zijn aanwezig.

151 membres sont présents.

96 stemmen neen.

96 votent non.

54 stemmen ja.

54 votent oui.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-

Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyster, de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egemeers, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Hismans, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Schellens.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Seeuws c.s. bij het 2°, a) van artikel 1.

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Seeuws et consorts au 2°, a), de l'article 1er.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

151 leden zijn aanwezig.

151 membres sont présents.

96 stemmen neen.

96 votent non.

54 stemmen ja.

54 votent oui.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeyss, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, Gijss, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyster, de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egemeers, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Hismans, Holsbeke, Hotyat, Kenzeleer, Knuts, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Somers,

Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Schellens.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over het amendement B van de heer Egemeers c.s. bij het 2°, a), van artikel 1.

Nous passons au vote sur l'amendement B de M. Egemeers et consorts au 2°, a), de l'article premier.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

151 leden zijn aanwezig.

151 membres sont présents.

96 stemmen neen.

96 votent non.

55 stemmen ja.

55 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeyss, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, Gijss, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyster, de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egemeers, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Hismans, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

De Voorzitter. — Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over het subsidiair amendement van de heer Lallemand c.s. en over het subsidiair amendement van de heer De Bremaeker c.s. bij het 2°, b) van artikel 1 die beide dezelfde inhoud hebben.

Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'amendement subsidiaire de M. Lallemand et consorts ainsi que sur l'amendement subsidiaire de M. De Bremaeker et consorts, au 2°, b), de l'article premier, amendements qui ont la même portée. (*Assentiment.*)

M. le Président. — Nous passons au vote sur ces amendements.

Wij gaan over tot de stemming over deze amendementen.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

151 membres sont présents.

151 leden zijn aanwezig.

96 votent non.

96 stemmen neen.

54 votent oui.
54 stemmen ja.
1 s'abstient.
1 onthoudt zich.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.
Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaensens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeeers, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Hismans, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lagasse, Lallemant, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Péciaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Schellens.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over het amendement C van de heer Egelmeeers c.s. bij het 2°, b) van artikel 1.

Nous passons au vote sur l'amendement C de M. Egelmeeers et consorts au 2°, b), de l'article premier.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

144 leden zijn aanwezig.
144 membres sont présents.
92 stemmen neen.
92 votent non.
52 stemmen ja.
52 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.
En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosman, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, Gijs, J. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans,

Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaensens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeeers, A. Geens, Gevenois, Hismans, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lallemant, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Péciaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere et Wyninckx.

De Voorzitter. — Mevrouw Lieten, mag ik aannemen dat uw amendement A bij het 2°, b) geen nut meer heeft ?

Mevrouw Lieten-Croes. — Ja, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Kenzeler c.s. bij het 2°, b) van artikel 1.

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Kenzeler et consorts au 2°, b), de l'article premier.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

151 leden zijn aanwezig.
151 membres sont présents.
95 stemmen neen.
95 votent non.
55 stemmen ja.
55 votent oui.
1 onthoudt zich.
1 s'abstient.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaensens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeeers, A. Geens, Gevenois, Grosjean,

Hismans, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Minet, Moens, Mommerency, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Secuws, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Schellens.

De Voorzitter. — Het eerste subsidiair amendement van de heer Van Grembergen bij het 2°, b) heeft geen nut meer, gezien een vroegere stemming.

Le premier amendement subsidiaire de M. Van Grembergen au 2°, b), devient également sans objet par suite du vote intervenu précédemment.

Wij gaan over tot de stemming over het tweede subsidiair amendement van de heer De Bremaeker c.s. bij het 2°, b) van artikel 1.

Nous passons au vote sur le deuxième amendement subsidiaire de M. De Bremaeker et consorts au 2°, b), de l'article premier.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

149 leden zijn aanwezig.

149 membres sont présents.

95 stemmen neen.

95 votent non.

54 stemmen ja.

54 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerehe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, Gijs, J. Gillet, Mme L. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemssens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Devee, MM. De Smeyter, de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egemeers, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Hismans, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Secuws, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

De Voorzitter. — Het tweede subsidiair amendement van de heer Van Grembergen bij het 2°, c) van artikel 1, heeft eveneens geen nut meer.

Le second amendement subsidiaire de M. Van Grembergen, au 2°, c), de l'article premier, est également devenu sans objet.

Wij gaan over tot de stemming over het vierde subsidiair amendement van de heer De Bremaeker c.s. bij het 2°, c), van artikel 1.

Nous passons au vote sur le quatrième amendement subsidiaire de M. De Bremaeker et consorts au 2°, c), de l'article premier.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

151 leden zijn aanwezig.

151 membres sont présents.

96 stemmen neen.

96 votent non.

55 stemmen ja.

55 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerehe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, Gijs, J. Gillet, Mme L. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemssens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Devee, MM. De Smeyter, de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egemeers, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Hismans, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Secuws, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over het amendement D van de heer Egemeers c.s. bij het 2°, c), van artikel 1.

Nous passons au vote sur l'amendement D de M. Egemeers et consorts au 2°, c), de l'article premier.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

151 leden zijn aanwezig.

151 membres sont présents.

96 stemmen neen.

96 votent non.

54 stemmen ja.

54 votent oui.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerehe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, Gijs, J. Gillet, Mme L. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Len-

fant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Gossens, MM. Monfils, Nicolas, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgeois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egemeers, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Hismans, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Schellens.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer De Bremaeker c.s. ertoe strekkende het 2°, d) van artikel 1 te doen vervallen.

Nous passons au vote sur l'amendement de M. De Bremaeker et consorts tendant à la suppression du 2°, d), de l'article premier.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

149 leden zijn aanwezig.

149 membres sont présents.

96 stemmen neen.

96 votent non.

52 stemmen ja.

52 votent oui.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opendenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flagothier, Friedrichs, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Gossens, MM. Monfils, Nicolas, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgeois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egemeers, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Hismans, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Luyten, Meyntjens, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Somers, Taminiaux, Toussaint,

Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Schellens.

M. le Président. — Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur les amendements subsidiaires 6 et 7 de M. De Bremaeker et consorts au 2°, d), de l'article premier.

Is de Senaat het eens om één stemming te houden over de twee subsidiaire amendementen 6 en 7 van de heer De Bremaeker c.s. bij het 2°, d), van artikel 1? (Instemming.)

La parole est à M. Lallemand pour une explication de vote.

M. Lallemand. — Monsieur le Président, bien que nous soyons parfaitement d'accord sur ces amendements, nous nous abstenons, car le gouvernement a déclaré à plusieurs reprises qu'il n'entrait pas dans ses intentions de toucher, par le biais des pouvoirs spéciaux, notamment aux lois qui régissent l'organisation et le fonctionnement des cours et tribunaux de même qu'à celles qui régissent l'organisation et le fonctionnement des provinces, des communes et des CPAS.

Si le gouvernement confirme cette attitude, nous ne voterons pas l'amendement, mais nous nous abstenons.

M. Wyninckx. — Le gouvernement promet de donner la priorité au Parlement...

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Verhofstadt.

De heer Verhofstadt, Vice-Eerste minister en minister van Begroting, Wetenschapsbeleid en het Plan. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijf naar mijn uiteenzetting van deze namiddag waarin ik duidelijk heb aangetoond wat wij zouden doen in verband met provincies, gemeenten en OCMW's.

De Voorzitter. — Dat geldt *a fortiori* ook voor hoven en rechtbanken.

Mijnheer De Bremaeker, handhaaft u uw amendementen?

De heer De Bremaeker. — Ja, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over deze subsidiaire amendementen van de heer De Bremaeker c.s. bij het 2°, d), van artikel 1.

Nous passons au vote sur ces amendements subsidiaires de M. De Bremaeker et consorts au 2°, d), de l'article premier.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

149 leden zijn aanwezig.

149 membres sont présents.

95 stemmen neen.

95 votent non.

34 stemmen ja.

34 votent oui.

20 onthouden zich.

20 s'abstiennent.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opendenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flagothier, Friedrichs, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Gossens, MM. Monfils, Nico-

las, Ottenbourgh, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborgh, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Bourgeois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveven, MM. De Smeyter, De Wulf, Egelmeers, A. Geens, Holsbeke, Kenzeler, Knuts, Lagasse, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Moens, Op 't Eynde, Pataer, Pinoie, Schoeters, Seeuws, Somers, Trussart, Valkeniers, Vandenove, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Basecq, de Wasseige, Donnay, Gevenois, Grosjean, Hismans, Hotyat, Lallemand, Leclercq, Minet, Moureaux, Mouton, Paque, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Taminiaux, Toussein et Mme Truffaut.

M. le Président. — Je présume, monsieur Mouton, que vous admettez que votre amendement subsidiaire tendant à compléter le 2°, d), devienne sans objet étant donné le vote qui est intervenu précédemment.

La portée des deux amendements est, en fait, identique.

M. Mouton. — D'accord, monsieur le Président.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over het amendement E van de heer Egelmeers c.s. bij het 2°, d) van artikel 1.

Nous passons au vote sur l'amendement E de M. Egelmeers et consorts au 2°, d), à l'article premier.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

148 leden zijn aanwezig.

148 membres sont présents.

94 stemmen neen.

94 votent non.

53 stemmen ja.

53 votent oui.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerehe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flaghothier, Friederichs, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Ottenbourgh, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborgh, Vandermarliere, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgeois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveven, MM. De Smeyter, de

Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Hismans, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenove, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Schellens.

De Voorzitter. — Wij moeten ons thans uitspreken over het amendement A van de heer Verschueren c.s. bij het 2°, d) van artikel 1.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement A de M. Verschueren et consorts au 2°, d), de l'article premier.

La parole est à M. Lallemand.

M. Lallemand. — Monsieur le Président, je voudrais rappeler que le Premier ministre a déclaré, à plusieurs reprises, que la portée du projet de loi était limitée et qu'il n'entendait pas toucher aux dispositions de la loi ordinaire des réformes institutionnelles du 9 août 1980.

Pour les raisons précédemment évoquées et afin d'éviter toute confusion, nous nous abstenons sur cet amendement, afin qu'on n'interprète pas un rejet comme une prise de position gouvernementale en sens inverse.

M. le Président. — Le Sénat est-il d'accord de se prononcer par un seul vote sur l'amendement A de M. Verschueren et consorts au 2°, d), ainsi que sur les troisième et quatrième amendements subsidiaires de M. Van Grembergen respectivement au 2°, e) et au 2°, f) ?

Is de Senaat het eens om één stemming te houden over het amendement A van de heer Verschueren c.s. op het 2°, d) en over het derde en vierde subsidiaire amendement van de heer Van Grembergen respectievelijk op het 2°, e), en op het 2°, f) ? (*Instemming.*)

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

150 leden zijn aanwezig.

150 membres sont présents.

95 stemmen neen.

95 votent non.

34 stemmen ja.

34 votent oui.

21 onthouden zich.

21 s'abstiennent.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerehe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmaret, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flaghothier, Friederichs, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborgh, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Bourgois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, De Wulf, Egemeers, A. Geens, Holsbeke, Kenzeler, Knuts, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Moens, Op 't Eynde, Pataer, Pinoie, Schoeters, Seeuws, Somers, Trussart, Valkeniers, Vandenhove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Basecq, de Wasseige, Donnay, Gevenois, Grosjean, Hismans, Hotyat, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Minet, Moureaux, Mouton, Paque, Péciaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Taminiaux, Toussaint et Mme Truffaut.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'ensemble du 2° de l'article premier.

Wij stemmen over het geheel van het 2° van artikel 1.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

151 membres sont présents.

151 leden zijn aanwezig.

98 votent oui.

98 stemmen ja.

52 votent non.

52 stemmen neen.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, le 2° de l'article premier est adopté.

Derhalve is het 2° van artikel 1 aangenomen.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Gilbert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Ottenbourg, Mme Pannels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborgh, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Basecq, Bourgois, Capoen, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egemeers, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Hismans, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Péciaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhove, Van Der Niepen, Van Grembergen, Vanlerberghe, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Schellens.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Alvorens over te gaan tot de bespreking van artikel 1, 3°, 4° en 5°, wil ik even uw aandacht vestigen op het feit dat hier voor ongeveer vier uur sprekers zijn ingeschreven. Ik stel voor vanavond tot 23 uur te vergaderen. Wellicht zullen enkele sprekers morgen nog aan het woord moeten komen. Daarna zullen wij het antwoord horen van de minister.

Je vous propose de poursuivre nos travaux jusqu'à 23 heures. Demain, nous entendrions les orateurs encore inscrits dans cette discussion ainsi que la réponse du ministre.

Mocht het debat onverwacht een vlugger verloop kennen, dan kan minister Dehaene vanavond nog antwoorden, met dien verstande dat wij in elk geval te 23 uur zullen eindigen.

Stemmingen hebben morgen vanaf 14 uur plaats.

Des votes auront lieu demain à partir de 14 heures.

Is de Senaat het met dit voorstel eens ?

Le Sénat est-il d'accord sur cette proposition ? (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en est ainsi décidé.

PROJET DE LOI ATTRIBUANT CERTAINS POUVOIRS SPECIAUX AU ROI

Reprise de la discussion de l'article premier

ONTWERP VAN WET TOT TOEKENNING VAN BEPAALDE BIJZONDERE MACHTEN AAN DE KONING

Hervatting van de beraadslaging over het eerste artikel

M. le Président. — Mesdames, messieurs, nous reprenons la discussion de l'article premier du projet de loi attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi par l'examen des 3°, 4° et 5°.

Wij hervatten de beraadslaging over het eerste artikel van het ontwerp van wet tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning, met de bespreking van het 3°, het 4° en het 5°.

La parole est à M. Gevenois.

M. Gevenois. — Monsieur le Président, lors de la discussion de la déclaration gouvernementale, j'avais évoqué tous les problèmes que les jeunes rencontrent actuellement : la difficulté à trouver du travail, l'allongement du service militaire, le stage d'attente nécessaire pour pouvoir toucher les allocations de chômage et les conséquences que cela peut avoir sur leur avenir.

Je n'ai pas reçu de réponse à mes interrogations, mais les jeunes en cause, de toutes tendances et de tous âges, m'ont répondu dans la rue et vous rappellent tous les jours qu'ils existent et comptent bien être écoutés.

Il semble d'ailleurs que leur action ait déjà porté quelques fruits puisque le président du PSC ainsi que M. le ministre de Donnea se sont mis d'accord pour ne pas prendre de décision concernant l'allongement de la durée du service militaire sans compensation au niveau de la qualité de celui-ci et sans une politique adaptée en faveur des jeunes.

Je terminais mon intervention en attirant l'attention sur les effets qui peuvent se produire en retour. Serait-ce déjà cela qui a provoqué des changements au niveau des intentions ?

C'est en tout cas un premier pas, mais soyez certains, messieurs les ministres, que les jeunes espèrent plus. Comme ils le disent dans leur slogan « ce n'est qu'un début » et ils continueront le combat.

Aujourd'hui, au moment où vous demandez une nouvelle fois des pouvoirs spéciaux, je m'étendrai davantage sur la sécurité sociale, car elle semble bien menacée, alors qu'elle est un monument historique de notre politique et qu'elle pourrait bien être la pierre angulaire de la stabilité sociale dans notre pays.

Ceux qui se préparent à lui porter un coup bas prennent une responsabilité importante dont ils devront vraisemblablement rendre compte avant longtemps.

Je ne vais pas refaire l'histoire de cette sécurité sociale, mais je voudrais rappeler deux choses élémentaires, mais importantes.

Tout d'abord, c'est que cette sécurité sociale n'a pas été un cadeau du ciel. C'est une assurance qui a été gagnée jour après jour par des

travailleurs qui voulaient se mettre à l'abri de la misère. Eux, qui n'avaient droit qu'à la charité, ont voulu, par la solidarité, s'assurer un avenir meilleur. La sécurité sociale était déjà bien développée en Angleterre et en Allemagne, alors que nous n'en étions qu'aux prémices dans notre pays, et encore celles-ci traduisaient-elles la volonté des malheureux.

Il faut ajouter que la guerre de 1940-1945 a joué un grand rôle. Elle a permis de réunir des gens de classes et de modes de vie différents autour des mêmes problèmes, des mêmes difficultés et d'une même volonté : celle de rendre la prospérité au pays dès la fin de la guerre et de permettre à tout le monde, entrepreneurs et travailleurs, d'en profiter.

L'accord qui se fit autour d'une législation sociale était la condition nécessaire à rencontrer pour que cette prospérité puisse être relancée.

Mais l'intervention dans le financement par le patronat, qui avait été admis à l'époque comme normale, a acquis progressivement une autre signification pour devenir aujourd'hui une charge que beaucoup de collègues parmi la majorité, estiment intolérable.

La crise est venue bien à point pour ceux-là qui dénoncent le caractère outrancier et abusif de cette législation rendue aujourd'hui responsable de tous nos maux, et ils osent dire tout haut, maintenant, ce qu'ils disaient tout bas depuis un certain temps.

Il est vrai que les hommes ont changé, que les responsables ne sont plus les mêmes et qu'ils pensent autrement.

Mais il ne faut pas renverser les rôles et déplacer les responsabilités dans ce pays. Si notre économie est chancelante et ne peut plus assurer le volet social c'est d'abord à cause d'un manque de dynamisme, de clairvoyance et de bon choix dans les options économiques.

Nous ne sommes pas les seuls à tenir ce raisonnement et je ne peux m'empêcher de vous lire un extrait d'une bonne presse, puisqu'il s'agit du *Bulletin* de la FEB, qui va dans le même sens. L'administrateur délégué lui-même dit ceci : « Nous n'avons guère réagi aux changements profonds qui se sont opérés dans le monde et qui allaient exiger des pays de vieille industrialisation un effort considérable d'adaptation pour tenir compte des données nouvelles dans le domaine de l'énergie, de l'évolution technologique, de l'émergence des pays nouvellement industrialisés et de la régression irrémédiable de la demande pour certains produits. »

Nous avons continué à vivre comme si les choses pouvaient bien finir par s'arranger d'elles-mêmes. Or, plus qu'à l'étranger, notre structure industrielle, fondée en général sur des produits « intermédiaires », nous rendait plus vulnérables à la mutation en cours.

Cette fois, ce ne sont pas les travailleurs qui sont accusés, et c'est là la base même de nos difficultés actuelles.

On peut d'ailleurs se demander si quelque chose a changé. En effet, le journal *Le Soir* écrivait, le jeudi 20 mars, à propos de la construction, que les rapports McKinsey et du Bureau du Plan concluaient que l'inadaptation des entreprises est largement responsable des malheurs dont souffre ce secteur.

Certes, M. Pulinx met en cause le niveau des coûts salariaux qui ont suivi « l'inflation due en grande partie à la hausse des prix de l'énergie ». Mais on sait que nous ne partageons pas la même analyse au sujet de la compétitivité, à propos de laquelle le professeur Paul Kestens déclarait dernièrement que le coût salarial n'est pas la seule explication à la position concurrentielle ou non de la Belgique.

Le gouvernement se sert de la crise pour culpabiliser ceux qui ne sont pas des victimes du système.

La situation financière du pays sert de prétexte et le budget annuel, énorme tonneau des Danaïdes, ne cesse de voir son déficit augmenter, malgré toutes les mesures qui ont été prises et dont les travailleurs et les allocataires sociaux ont subi tous les effets.

Grâce à la crise et au doute qu'elle engendre, il était facile de changer son discours et de le faire admettre pendant un certain temps.

Il y a quatre ans, le gouvernement s'était fait voter des pouvoirs spéciaux pour rétablir l'équilibre financier de la sécurité sociale. C'est donc sans surprise qu'on vit sortir des trains de mesures visant cet objectif. Et le ministre de la sécurité sociale put, dès 1984, chanter victoire, car il avait atteint son but.

Il avait même fait mieux, puisqu'il était parvenu à mettre en boni les finances de la sécurité sociale, de même qu'en 1985. C'était, après tout ce qu'ils avaient subi, une nouvelle que les travailleurs ont accueillie avec un certain soulagement, car ils tiennent à leur sécurité sociale. C'est, pour tous, leur sécurité de demain.

Mais cet objectif n'était qu'un moyen de passer à une seconde phase, où les bénéfices enregistrés dans la sécurité sociale devaient alimenter le Trésor en collaborant à l'assainissement des finances publiques.

Tout en appliquant la loi du 28 juin 1981, on commençait à renverser progressivement les rôles en faisant prendre en charge, par les allocataires sociaux et les travailleurs, la part d'intervention de l'Etat.

On doit s'attendre à ce que cette pratique s'étende. En effet, alors qu'en 1981, la loi sur les pouvoirs spéciaux annonçait comme objectif de rétablir l'équilibre de la sécurité sociale, le ministre des Affaires sociales reconnaît qu'à partir de 1986, la sécurité sociale doit participer à l'assainissement des finances publiques.

Et nous nous souvenons alors de certaines déclarations de dirigeants libéraux qui constataient que la masse financière importante de la sécurité sociale suffirait, à elle seule, à rétablir l'équilibre du budget.

Etait-ce une constatation ou un regret ?

Bien que le ministre des Affaires sociales s'en défende, il y a deux façons de voir les choses au sein du gouvernement et il semble aujourd'hui que ce soit la fraction dure qui l'ait emporté, c'est-à-dire la thèse libérale.

Est-ce l'importance du déficit de l'année 1985 qui a fait pencher la balance dans ce sens ou est-ce un manque de volonté de la fraction sociale chrétienne qui s'est inclinée devant les exigences libérales ?

Quelle que soit la raison, la pilule qu'on va nous faire avaler risque d'être grosse.

A quoi pouvons-nous nous attendre ?

Il semble hors de question d'encore augmenter les recettes par le biais des cotisations et des retenues sur le salaire des travailleurs. Le citron a été pressé à fond.

Les cotisations patronales pourraient diminuer. Certains ministres prétendent que ceci ne pourrait concerner que les chômeurs remis au travail. Ce n'est pas du tout ce que la FEB souhaite !

Les subventions de l'Etat doivent diminuer afin de garantir le rétablissement des finances publiques.

En conclusion, les moyens vont diminuer très nettement.

Il faudra donc réduire l'importance des prestations ou en modifier l'éventail. C'est ce que veut dire « réduire les dépenses ».

Pour les assurés, cela signifie que la sécurité sociale les couvrira moins et leur coûtera plus cher.

Pour arriver à ce résultat, on va appliquer le droit familial qui tiendra compte de la composition de famille et de sa capacité contributive en lieu et place du droit individuel qui avait été appliqué jusqu'à présent.

Ce n'est évidemment pas contraire aux principes de base de la loi du 29 juin 1981, mais l'application de l'article 13 sera une nouveauté qui va changer beaucoup de choses et le ministre lui-même admet que cela va créer un problème délicat.

Comme les travailleurs de la CSC, je dis aussi qu'on a assez donné. Pensez un peu aux autres ! Puisse ailleurs, car il y a moyen.

Sans entrer dans le détail — d'autres collègues le feront après moi —, je vais quand même soulever quelques problèmes et poser quelques questions.

Dans le domaine des pensions, les membres d'une commission spéciale ont passé quinze jours à discuter ce qui est devenu la loi Mainil.

Après le vote, le secrétaire d'Etat nous disait sa satisfaction d'avoir pu mettre les régimes à l'abri de toute surprise jusqu'en l'an 2000-2010.

Vous allez réharmoniser en incluant les pensions du secteur public, et, cette fois, il ne sera plus question de discuter. Vous allez faire le « coup de force » grâce à vos pouvoirs spéciaux. Vous allez, en plus, harmoniser le régime fiscal des prépensions avec celui des pensions.

Ce faisant, vous allez punir des gens qui vous ont fait confiance et qui ont quitté leur place, prématurément parfois, pour donner du travail aux autres avec la promesse d'être taxés d'une certaine façon.

Entre le gouvernement et eux, il y a un contrat que vous n'allez pas hésiter à rompre, et vous allez renier toutes vos promesses électorales en appliquant une augmentation d'impôts. Vous voulez préserver le système pour ceux qui en profiteront après 2010-2020. Certains ministres disent cela sans rire. Ils veulent faire des prévisions à vingt-cinq et à trente ans alors qu'ils sont incapables d'établir leur budget 1986 et que celui de 1985 a fait un « tête-à-queue » de 80 milliards.

Vous prétendez qu'une discussion idéologique concernant les trois piliers n'a aucun sens, car les trois piliers existent en fait. Vous oubliez que toutes les entreprises n'ont pas d'assurance-groupe, que beaucoup de travailleurs ne peuvent se payer une assurance-vie et qu'ils doivent se contenter de la pension légale.

S'il en était comme vous le dites, le dépôt d'une proposition de loi n'aurait pas été inutile. Or, je crois que notre collègue M. Cooreman sait ce qu'il fait en cette matière.

Quant à l'épargne-pension, j'espère, moi aussi, que le Parlement pourra en discuter car les avis ne sont pas tous convergents, et que vous ne profiterez pas des pouvoirs spéciaux pour l'imposer.

Dans le domaine de la santé, je dois vous avouer que je ne comprends plus très bien. Vous voulez adapter le régime préférentiel des Vipo en vue de le réserver à ceux qui en ont réellement besoin, alors que vous admettez que le fait d'accorder un statut de faveur à ces Vipo n'entraîne aucune surconsommation, mais que le démantèlement de ce statut engendrerait une importante sous-consommation.

Il y a donc un riques en adaptant ce régime — ce qui veut dire qu'on l'adaptera à la baisse — de voir ces Vipo ne plus se soigner à temps et l'on devra alors intervenir pour des choses sérieuses et plus chères.

La politique menée en vue de limiter le nombre de lits d'hôpitaux n'est pas une réussite; vous en êtes vous-même convenu. Vous avez l'intention de veiller à cela de plus près. Vous faites bien. Nous sommes d'accord avec vous. Je vous redis de prêter attention à un certain marché noir des lits d'hôpitaux.

De l'emploi et du chômage je ne dirai presque rien, puisque d'autres collègues interviendront, mais vous êtes tenu de trouver un système, je dirais presque des trucs, pour maintenir le nombre de chômeurs au niveau actuel, car vous basez tous vos calculs de précisions budgétaires de 1987 et de 1986 sur la stabilisation du chômage. Si vous ne maintenez pas ce chiffre, vous allez encore enregistrer un dérapage budgétaire spectaculaire.

En conclusion, vous avez déclaré, mesdames et messieurs du gouvernement, que la sécurité sociale devait être modifiée de fond en comble mais, en l'agressant comme vous vous obstinez à le faire, et avec la politique que vous menez, vous ne sauriez pas faire autrement, vous allez changer des habitudes, vous allez bouleverser la vie des gens, des plus humbles surtout.

Et si la politique que vous avez menée pendant les quatre dernières années a déjà fait apparaître de nouveaux pauvres, vous allez maintenant créer une nouvelle classe, la classe des pauvres tout simplement, et cela nous ne pouvons l'accepter. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

M. le Président. — La parole est à M. Minet.

M. Minet. — Monsieur le Président, chers collègues, exposant vos motifs à nos collègues de la Chambre, vous y annoncez, monsieur le ministre, votre philosophie et votre ambition : les dépenses en matière de sécurité sociale seront adaptées à l'évolution des besoins.

Parlons d'abord du diagnostic de ces besoins. Nous cherchons en vain, au-delà des généralités de circonstance, quels en seront les principes et les moyens.

Nous nous interrogeons à propos de la nature et du fonctionnement de cette mystérieuse instance évaluatrice qui, à l'abri du questionnement et du contrôle démocratiques, vous rendra ses arrêts : savant cénacle qui, dans ce domaine si subtil, si difficile à saisir, des nécessités de santé, sera, selon vous, capable d'apprécier le passé, juger le présent, annoncer l'avenir, traiter de la dimension quantitative aussi bien que de l'aspect qualitatif.

A moins que, ne comptant que sur vos propres forces, que nous savons considérables, monsieur le ministre, vous n'assumiez seul cette si complexe tâche, auprès de laquelle les oracles délivrés par la Pythie à Delphes, paraissent jeu d'enfant.

Ensuite, le traitement : nul organe, nul membre de ce grand corps de la sécurité sociale compliqué, mais bien vivant, aux rouages multiples mais bien engrenés, ne sera désormais à l'abri du scalpel de vos amputations, si vital soit-il.

Et c'est l'éventail même de toute la variété des services et de soins qu'organise et qu'anime aujourd'hui, au bout d'un siècle d'efforts et de sacrifices, la solidarité publique, qui se trouve livré, sans défense, sur la table de vos opérations. Les observateurs ne s'y sont pas trompés, et, dans la presse internationale, nous pouvons lire ceci : « Pour tenter de revenir à une position plus saine, le gouvernement belge doit engager un effort d'austérité... en s'attaquant aussi, mais rien n'est encore clair pour le moment, au système de sécurité sociale. »

D'autres, mieux que je ne pourrais le faire, ont dit le danger, pour la démocratie, de régler l'ordinaire par l'exception de la procédure, ainsi que de soustraire la décision politique au débat légitime et au contrôle indispensable du Parlement.

Je ne vous entretiendrai donc ici que de quelques points particuliers. Vous me permettez de les aborder non pas comme parlementaire, mais surtout comme médecin de famille, mon métier depuis demain un quart de siècle.

Je voudrais d'abord attirer votre attention sur une menace très lourde déjà évoquée, qui pèse sur la santé publique : la paupérisation. Est-ce

par fidélité à l'enseignement des maîtres de l'école de Chicago que vous laissez s'étendre sa triste gangrène ? On voit soustraire ainsi aux malades les plus pauvres bien des moyens de guérir, eux justement que le long dépérissement de notre système de solidarité publique rend les plus vulnérables.

Je parlerai ensuite des médecins. Les progrès immenses des sciences et des techniques et les résultats qui s'ensuivirent dans la prévention, le diagnostic et le traitement, ont donné à la médecine et au médecin une place importante dans la vie sociale comme dans la vie de chacun d'entre nous.

La variété et la sophistication des méthodes ont réparti le corps médical en deux grands groupes : les spécialistes maîtrisant cette technologie et les médecins de famille. C'est en faveur de ceux-ci que je voudrais lancer un appel.

Tandis que la médecine spécialisée gagnait un immense prestige dans l'opinion, à la mesure de la technicité de ses procédures, le plus souvent hospitalières, et de ses succès, les modestes médecins de première ligne perdaient leur autorité. Nous attendons d'eux, légitimement, savoir et probité. Si nous ne les estimons plus compétents que pour de mineures affections ou pour la rédaction d'innombrables certificats qui empoisonnent la vie d'aujourd'hui, nous les exigeons disponibles. Comme dit le Psalmiste, ils doivent veiller *a stella matutina usque ad noctem* et plus encore, par la nuit, même sans étoiles.

Quand ils interviennent, ils portent souvent les plus lourdes responsabilités et ce qu'ils détiennent en leurs mains, ce sont les destinées humaines. La moindre erreur, la plus anodine défaillance peut engendrer les plus graves conséquences. La modestie de leurs honoraires a du moins le mérite de les rendre encore accessibles aux plus mal lotis. Ces honoraires sont connus de tous : le caractère maintenu détachable de la souche fiscale ne les favorise pas, eux, et enlève toute espérance à ceux des leurs, les plus hardis, qui s'aventureraient à l'enlever pour masquer ainsi à la vigilance — souvent, mais pas toujours, impitoyable de M. le ministre des Finances — une part de leurs revenus. Dirai-je en plus : le poids des cotisations sociales, la lourdeur des charges professionnelles — voiture, locaux —, la nécessité d'une aide permanente, notamment pour la garde téléphonique, dont l'appréciation fiscale est nulle ou quasi nulle, leur fragilité statutaire devant la maladie, l'accident ?

Il faut craindre que nombre des nôtres continuent d'abandonner nos rangs, si exposés pour s'orienter demain vers la spécialisation, vers une carrière administrative, militaire, ou vers les assurances, les mutuelles.

Sans compter ceux qui s'enfuient nombreux vers les horizons enchanteurs des médecines aussi douces que parallèles. Plus lucratives, souvent moins transparentes fiscalement parlant, et libres — grave omission — de tout statut légal, elles sont, pour certains confrères, un havre généreux et hospitalier. Pour combien de malades, déçus ou rejetés par la médecine officielle, technique, trop peu personnalisée, ne constituent-elles pas un refuge sécurisant ? Mais n'y sévit-il aucun dangereux charlatan, abusant de la crédulité publique, sous le couvert d'un label d'apparence anodine ?

La médecine de famille sera encore longtemps, j'en forme le vœu, le lieu privilégié où se nouent, dans une relation éminemment personnelle, intime et profonde, les contacts et les liens les plus indispensables à la préservation et au rétablissement de la santé.

La revaloriser est, monsieur le ministre, nécessité impérieuse et également votre responsabilité.

Je ne dirai qu'un mot à propos d'une forme particulière que peut revêtir cette médecine générale : les maisons médicales. Depuis une dizaine d'années s'en sont constituées quelques-unes. Elles privilégient, à partir d'un travail d'équipe, une nouvelle approche de la médecine et du malade. Les paramédicaux, les comités de malades y jouent un rôle important.

L'accent y est mis généralement sur la prévention et, particulièrement, sur ses aspects socioculturels tels que l'immigration, le logement, les conditions de travail ainsi que sur l'éducation à la santé, sur la restitution au malade d'une certaine autonomie.

Certaines de ces maisons médicales ont opté pour un paiement forfaitaire de leurs honoraires, possibilité offerte récemment par l'Inami.

Cette expérience, par son originalité, par la saine émulation qu'elle peut engendrer au profit même du malade, mérite de ne pas être, arbitrairement, privée de ses moyens normaux : c'est la liberté de ces médecins de choisir ce type d'activité, et des concitoyens qui leur font confiance de ne pas en être, de ce seul fait, pénalisés.

Qu'on veuille bien me comprendre exactement : il ne s'agit pas d'attribuer à ces médecins des privilèges exorbitants qui les situeraient dans une position de concurrence déloyale par rapport à la médecine générale classique, celle d'ailleurs que je pratique et à laquelle je reste très attaché.

Mais rappelons-nous que, tout récemment, Alain Touraine, réfléchissant sur la lourde machinerie contemporaine des soins, écrivait : « Pourquoi l'évolution vers la diversité et la concurrence, si facilement acceptée et même souhaitée dans le cas de la presse, de la radio et de la télévision, ne pourrait-elle pas s'introduire dans le domaine des soins médicaux ? » C'est donc au nom de cette liberté que doit se poursuivre, dans des conditions normales, l'expérience des maisons médicales. C'est là encore votre responsabilité.

La crainte d'abuser de votre patience m'est tempérée par le silence où vos pouvoirs spéciaux, monsieur le ministre, vont, je le crains, pour longtemps, me réduire. J'en viens donc à quelques autres sujets délicats, eux aussi.

Il y a quelques années déjà, monsieur le ministre, vous avez convenu vous-même, si l'on en croit la presse, qu'il fallait refondre complètement l'Ordre des médecins. Son caractère contestable, tant dans ses formes actuelles que dans le fond de sa mission, est établi. Nul doute que le caractère exceptionnel de vos pouvoirs pourra vous donner la tentation d'aborder ce difficile problème.

Sans entrer dans le débat approfondi qui conviendrait à une matière si délicate, sachez que nos objections portent en principal sur les raisons d'être mêmes de cette juridiction d'exception, sur le choix de ses membres, le secret de ses débats, la confusion qui y règne entre mission d'instruction et mission de jugement, la lourdeur de certaines de ses peines, le caractère des campagnes, de type électoral, qui président à sa constitution. La discussion la plus large s'impose donc.

J'éprouve également d'autres inquiétudes. J'ai eu l'occasion de vous interroger, monsieur le ministre, à propos d'engagements, tenus jusqu'à ce jour secrets, que vous auriez pris sans débat public. Ces engagements porteraient sur une matière très grave, impliquant une révision complète de la philosophie et des méthodes de notre enseignement supérieur. Ils soulèveraient de redoutables questions de droit à l'accès et à la poursuite d'études de haute qualification et risqueraient de compromettre tant le niveau de nos recherches que la qualité des soins requise, à bon droit, pour les malades : il s'agit, vous le devinez sans peine, du *numerus clausus*.

Je me bornerai à quelques interrogations.

Qu'en est-il de la liberté, fondamentale, intangible, pour notre jeunesse d'entreprendre et de mener à bien les études de son choix ?

Comment distinguer, chez les étudiants de dix-huit ou vingt ans, celles et ceux qui seront les bons praticiens, les bons chercheurs ? Comment distinguer le bon grain de l'ivraie ?

Sur quelle base établir les quotas ?

Comment admettre ce qui est amorcé de stérilisation des forces vives de notre nation, ponction fatale qui nous anéantirait dans notre matière première la plus vitale, la qualification supérieure de nos jeunes ?

J'entends dire, ici et là, que la Belgique regorge de médecins : mais combien d'entre eux sont réellement au chevet du malade ? Combien ne sont pas chercheurs, ou administratifs, ou militaires, ou dépendant d'entreprises, de mutuelles, d'assurances ?

J'entends aussi des Cassandre annoncer, si nous n'intervenons pas résolument et chirurgicalement, l'absence de débouchés nationaux ou internationaux. Le récent rapport du service de programmation de la politique scientifique fait justice de ce fallacieux argument. Comme vous le savez, le nombre d'inscriptions annuelles dans nos universités va sans doute s'abaisser de presque 15 p.c. d'ici l'an 2000. Cet impact devrait retentir dès 1989 au niveau des jeunes diplômés. Il y aura donc pénurie de qualification : et si l'on déplorait en 1984 environ seize cents chômeurs universitaires de moins de vingt-cinq ans, on redoute, pour l'an 2000, un déficit de trois mille six cents diplômés par an. Menace mortelle pour la recherche oui, mais aussi découragement pour les investisseurs potentiels dans nos régions où l'on dénonce, déjà à juste titre, les pertes d'emploi.

Mais qui pourrait sérieusement craindre, pour la santé publique, que le nombre de médecins augmente ? Ce serait là porter un jugement très dur et injuste sur notre profession et sur ses résultats et ce serait laisser loin derrière, dans la critique de notre action, la sévérité bien connue d'un Illich dans sa *Némésis médicale*.

Je veux croire qu'il n'y a point dans ces propos malthusiens dont certains vous entourent, de préoccupations corporatistes ni de connotation protectionniste des avantages déjà acquis par les diplômés actuellement en place, comme si de nouveaux élus constituaient une menace pour eux.

Je veux croire, monsieur le ministre, que sourd au chant mélodieux et suave de ces funestes sirènes qui ont paru un temps vous séduire et vous détourner, vous vous ressaisissez et vous regagnez, sans plus attendre, l'Ithaque de la raison. Comme dit un grand homme d'Etat contemporain : « Prévoir donne à la vie sa dimension. »

J'en viens ensuite au sort qui est fait aujourd'hui aux infirmières et infirmiers.

Leur formation est remarquable : j'ai pu en juger ayant eu l'honneur d'enseigner plusieurs années durant dans une école d'infirmiers et d'infirmières. Leurs tâches sont de plus en plus complexes, leur travail harassant, leurs horaires éprouvants, leurs responsabilités énormes. Que peut la médecine sans eux ? A l'hôpital, ils sont surchargés et trop peu nombreux. Et que dire de la modicité dérisoire de leur rémunération ? Sans doute songerez-vous en conséquence, armé de vos pouvoirs à augmenter les normes en personnel, à permettre des horaires de travail moins inhumains, à rétribuer convenablement ces agents indispensables d'une médecine de qualité, à redéfinir plus largement, le champ de leurs compétences pratiques, souvent si mal reconnues.

Ils ne demandent ni commisération larmoyante, ni compliment hypocrite sur la mission « sacerdotale », comme il est souvent dit, qu'ils assument. Ils réclament la reconnaissance d'un statut conforme à leur devoir et à leur travail : ils ne font en cela que demander justice.

Comment passer sous silence les mesures draconiennes prises naguère à l'encontre des kinésithérapeutes ? Outre qu'elles les ont injustement pénalisés, elles ont privé de leurs soins les malades les moins fortunés.

Il y aurait, monsieur le ministre, beaucoup à dire à propos de l'usage des médicaments, gouffre sans fond, engloutissant par milliards nos si précieuses ressources. Les dépenses pharmaceutiques feront sans doute l'objet, de votre part, d'une attention toute spéciale. Je veux croire que vous serez particulièrement soucieux : éduquer le public à une consommation éclairée, modérée, de produits réellement actifs ; éliminer les médicaments inutiles ou trop dangereux ; mieux adapter le prix des spécialités chez nous à leur prix de vente dans le pays d'origine — les écarts observés sont, vous le savez, parfois confondants —, rationaliser les appellations : casse-tête pour les médecins prescripteurs et cause de stockage énorme pour les pharmaciens et les grossistes.

Venons-en enfin aux malades, car n'est-ce pas d'eux qu'il s'agit essentiellement et finalement ?

Comment, en cette circonstance solennelle, ne pas leur donner la parole et me permettre d'énoncer quelques-uns de leurs souhaits ? D'abord, que tout soit mis en œuvre pour préserver ou rétablir leur santé. Les moyens ne font certes pas défaut, mais ils constatent que l'argent se dépense à profusion en autoroutes, tunnels, chars d'assaut, etc. Que soit restauré ou préservé notre système efficace de sécurité sociale, celui qu'ils ont édifié de leur labeur et de leurs deniers ; que les plus pauvres d'entre eux ne soient plus chargés de toutes les fautes. Qu'on cesse de laisser croire plus longtemps que les Vipo sont une des causes fondamentales de nos difficultés financières ; une étude récente a d'ailleurs démontré de manière péremptoire que tel n'est pas le cas. Que soit envisagée une nouvelle stratégie pour la santé du quart monde ; que soient développés, en cette période interminable d'austérité, les services de maintien ou de retour des grands malades à leur domicile et que leur soit enfin reconnu le droit fondamental à l'information sur leur état de santé. Ces aspects sont d'ailleurs liés.

Nous touchons là un problème délicat, mais décisif.

Les grands malades, dont nous serons peut-être demain, lorsqu'ils sont frappés d'un mal grave et arrivés à un état d'évolution tel qu'il n'est hélas plus permis d'espérer ni la guérison, ni même une amélioration significative, sont trop souvent laissés dans l'ignorance de leur situation et des sombres perspectives qui, désormais, sont les seules à s'offrir à eux.

Notre confiance est totale dans le discours rituellement tenu par le corps médical. Nous acceptons, alors même que tout espoir raisonnable est perdu, de subir la poursuite obstinée des investigations et des thérapeutiques, justifiée par le pronostic optimiste, hélas inexact, qui nous a été proposé, malgré le caractère souvent pénible de ces procédures et le fait qu'habituellement elles se déroulent à l'hôpital, et coûteusement.

Nous craignons, en tant que médecins, d'affaiblir les ressources psychiques du malade en ne lui mentant plus. Mais la conséquence peut être l'acharnement au niveau des moyens de diagnostic et de traitement.

Si bien que la plupart d'entre nous mourons anonymes à l'hôpital, loin de ce qui fut le lieu de notre vie, de notre lutte, de notre bonheur, écartés de ceux qui comptèrent dans notre vie, ne pouvant leur laisser, viatique suprême pour le chemin qui leur reste à parcourir, une dernière parole, un ultime message.

Est donc ainsi posé le problème de la vérité à dire aux malades et de la façon de s'y prendre. Est donc également posé le problème

d'une aide au maintien et au retour à domicile de ces grands malades. La révision doit à tout le moins aboutir à la prise en compte, dans la nomenclature Inami, des prestations de type continu des médecins et surtout des infirmiers et infirmières dans le cadre d'une surveillance, des grands malades, compétente et accessible à tous.

Un autre objectif est la gratuité de la mise à disposition des moyens pratiques nécessaires pour supporter cette charge : lits, matelas pneumatiques, ... En outre, des moyens suffisants devraient être fournis aux CPAS, dont la mission est de porter aide et protection aux plus démunis : repas, travaux ménagers, aménagement conforme du logement.

Cette démarche généreuse passe aussi, monsieur le ministre, en attendant la concrétisation de ces souhaits, par votre soutien aux initiatives particulières qui se sont manifestées déjà dans ce domaine si important. Je n'en citerai qu'une. Je vous rappelle en effet — non sans fierté — que c'est à Liège qu'a, pour la première fois en Belgique et peut-être sur le continent, fonctionné une association d'aide aux grands malades et aux mourants; c'est d'ailleurs le nom même de l'ASBL. Concrètement, grâce à une équipe qualifiée de troisième circuit de travail, elle aide à la prise en charge de ces malades par leur entourage et à domicile. La saturation de sa capacité d'intervention indique assez sa nécessité. Nul doute que vous aurez à cœur d'accueillir favorablement la demande d'extension de son cadre, qu'elle a récemment introduite. Je pourrais en dire beaucoup plus à ce sujet, mais j'en resterai là. Je vous remercie, chers collègues, de votre attention. Je l'ai perçue aussi chez M. le ministre et je lui en suis gré. *(Applaudissements sur les bancs socialistes.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Valkeniers.

De heer Valkeniers. — Mijnheer de Voorzitter, ik zou uren kunnen spreken over de volksgezondheid en de sociale voorzorg, maar ik zal mij trachten te beperken gezien het late uur.

Mijnheer de minister, ik zal u verschillende vragen stellen en u kennende ben ik ervan overtuigd dat u daarop zeker zal antwoorden.

Op 1 januari 1981 bedroeg de schuld van het Riziv 172 miljard. Ze werd overgenomen door de Staat. Sederdien is er een schuld van 26 miljard en, naar men ons zegt, zou de begroting 1986 worden ingediend met een schuld van 8,5 miljard, loontrekkenden en zelfstandigen samen. Dit wil zeggen dat men in zes jaar weer tot een tekort van 36 miljard zou komen. Zijn deze cijfers juist?

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Het antwoord is neen.

De heer Valkeniers. — Dat is te weinig als antwoord. Hoeveel bedraagt het tekort?

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Dat is wat anders.

De heer Valkeniers. — Mijnheer de minister, ik heb mij veroorloofd even na te kijken — er komen immers bijzondere machten — wat u hebt geschreven in de regeringsverklaring en meer bepaald in de verschillende passages die betrekking hebben op het gezondheidsbeleid en het Riziv.

U verklaart dat de financiële verantwoordelijkheid van de intermediaire instellingen die tussenkomen in de sociale zekerheid, zal worden versterkt. Toch zien wij dat in de Riziv-begroting 1986 de administratieve kosten voor de mutualiteiten met 5,43 pct. toenamen tegenover 1985, terwijl de artsenhonoraria slechts met 2,75 pct. werden geïndexeerd.

Mijn eerste vraag is dan ook : waarom was het nodig dat de administratieve kosten van de mutualiteiten toenamen met 5,43 pct.? Waarop is dit gebaseerd, want het is zelfs meer dan de inflatie die slechts 4 pct. bedroeg?

Aan de andere kant zien wij dat voor de administratie van de ziekenfondsen met slechts 10 000 werkers, 21 miljard werd uitgetrokken, terwijl 15 000 huisartsen het moeten stellen met 14 miljard.

De heer Egelsemeers, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Meent u ook dat deze proportie scheef is getrokken en hoe denkt u dit te herstellen?

In een tweede punt dat voorkomt in de regeringsverklaring wordt gezegd : de prestaties zullen beter worden beheerst en dit op een selectieve wijze. De financiering per enveloppe zowel voor het ziekenhuis als voor de technische prestaties, zal worden veralgemeend, wat ongetwijfeld tot onderconsumptie zal leiden. U weet dat ik herdaarover met u niet eens ben omdat, wanneer men een bepaalde som geeft voor een bepaald aantal prestaties, het duidelijk is, dat, waar wij in het verleden werden aangemoedigd door de overheden van de gezondheidsinstellingen om meer prestaties uit te voeren, wij in de toekomst zullen worden aangemoedigd om minder prestaties uit te voeren omdat er anders niet veel meer kan worden verdiend.

Mijn vraag is : hoe zal u onderconsumptie voorkomen?

Een andere alinea uit uw regeringsverklaring luidt : bij al de betrokkenen, ziekenhuizen, dokters en patiënten zal het kostenbewustzijn van de prestaties worden versterkt. Men doet echter al het mogelijke om de derde betalende te versterken zoals in het ontwerp van statuut van de ziekenhuisgeneesheer.

Mijnheer de minister, u hebt mij vorig jaar gezegd dat ik spoken zag toen ik het had over de domme maatregel in het akkoord van 28 december 1984 tussen de artsen en de ziekenfondsen betreffende de derde betalenden. Die artsen, die om de twee maanden hun rekening stuurden, hadden zich verbonden om al hun activiteiten in het kader van de regeling aan derde betalenden uit te voeren, uitgenomen de consultaties.

Zij hadden een akkoord dat ze binnen twee maanden zouden betaald zijn. Ik heb gezegd dat het zou leiden tot heel wat misbruiken en dat het een verkeerde formule was, want dat ze zeker een daling van het besef van de kosten met zich meebracht. Nu zie ik tot mijn grote verwondering dat u plots tegenstander wordt van de derde betalende. Men heeft een centrale inning en men verplicht iedereen te werken met magneetbanden. U bent voorstander van de centrale inning door de overheid van de kliniek. Is dit dan geen derde betalende? Voor mij is het eigenlijk een vierde betalende. U moet mij daarover uitleg verschaffen, want ik kan u niet meer volgen in uw karpersprongen. Verleden jaar vond u dat ik spoken zag omdat ik niet akkoord ging met het systeem van de derde betalende. Maar vandaag bent u er ook tegen.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Ik heb er alle begrip voor dat u mij niet meer kunt volgen.

De heer Valkeniers. — Er zijn er weinigen die u kunnen volgen wanneer u de ene circulaire na de andere publiceert en ze achteraf intrekt. U wijzigt de codenummers of vergroot ze om de haverklap. Het prestatieboekje wordt vergroot en de ruimte waarin men de codenummers moet plaatsen wordt verkleind, zodanig dat het personeel van de ziekenfondsen en het Riziv mij hebben gezegd dat het aanleiding geeft tot grote problemen, omdat wat in de computer wordt ingetikt niet juist is.

Ik heb de pretentie te menen dat ik inzake sociale zekerheid en volksgezondheid nog nooit heb moeten terugkrabbelen, wat u reeds meer dan eens hebt moeten doen. Ik krijg meestal gelijk.

Die regeling in verband met de derde betalende — dat punt *f* was in het akkoord van 28 december 1984 — verdwijnt dus.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Het verdwijnt niet!

De heer Valkeniers. — Wat blijft er dan nog over?

Het medisch korps weet vandaag niet meer hoe het moet. Dat geldt niet alleen voor mij, er zijn collega's uit de meerderheidspartijen die het ook niet meer begrijpen.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Het enige dat in het akkoord staat in punt *f* is dat men het niet meer regelt bij conventie en dat de partners de wens uiten dat het wordt geregeld via reglementaire weg. Over de zaak ten gronde zal ik het hebben in mijn repliek.

De heer Valkeniers. — U zegt ook dat het aantal ziekenhuisbedden zal worden verminderd.

De heer Leemans treedt opnieuw als voorzitter op

Ik heb mij veroorloofd de tabel die voorkomt in het verslag na te zien. Ik leid daar het volgende uit af : er zullen 1 896 bedden minder zijn, maar uiteindelijk zullen er 2 880 bedden minder zijn in de gesloten psychiatrische sector. Want daar komt het op neer. Het aantal patiënten in de gesloten psychiatrische sector vermindert, maar u komt nog 1 000 bedden te kort. Ik ben niet van oordeel dat hier een krachttoer is gebeurd. De vermindering van het aantal patiënten in de gesloten psychiatrische sector is een normale evolutie in de psychiatrie dank zij, onder meer, de moderne medicatie. Ik zou dus de grote performance die door de minister is gerealiseerd, willen relativeren.

U beweert — dat staat ook in het regeerakkoord — dat men zal overschakelen van de chronische en acute geneeskunde naar de rust- en verzorgingstehuizen. Men spreekt van 2 000 bedden. Ik ben daarvan geen voorstander, omdat het uiteindelijk een groot tekort in de begroting, aan de ene kant, zal tot gevolg hebben en, aan de andere kant, een discriminatie inhoudt. Er zijn meer dan 90 000 personen die verblijven in bejaardentehuizen; er zijn er nog 75 000 die niet kunnen worden opgenomen in rust- en verzorgingstehuizen waarvoor de kosten voor de patiënten en voor de familie in vele gevallen zeer hoog blijven. Op basis van welke medische of sociale normen kunt u zeggen dat die personen thuishoren in een rust- en verzorgingstehuis of in een bejaardentehuis?

De druk op de politici om een familielid toch maar binnen te krijgen in een rust- of verzorgingstehuis zal groter worden omdat het verblijf daar minder duur is dan in een ziekenhuis.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Dat gebeurt nu ook op grote schaal in de ziekenhuizen.

De heer Valkeniers. — Dat gebeurt op minder grote schaal dan u denkt. U houdt op die manier de discriminatie in leven en maakt ze nog veel groter. De enkele duizenden RV-bedden — ook voor bejaarden die er niet thuishoren — zullen tot ongeveer 20 000 stijgen.

Ik vind dat geen gezonde situatie. Wanneer iemand een heel leven heeft gewerkt, dan moet hij in zijn oude dag iets bijdragen voor de kosten van het bejaardentehuis waar hij verblijft. Ik vind ook dat het maar billijk is dat de kinderen, wanneer zij kunnen, ook iets bijdragen. Ik vind niet dat de gemeenschap altijd moet betalen voor de bejaarden die geplaatst worden. Alleen als het echt nodig is, dan kan ik ermede akkoord gaan. Er zullen vele bejaarden in de RV-tehuizen verblijven die het financieel niet nodig hebben waardoor er velen die het wel nodig hebben, niet zullen binnen geraken omdat zij niet over de vereiste lange arm beschikken.

In de regeringsverklaring verklaart u dat er nieuwe experimenten zullen worden opgezet in het kader van artikel 34, 7° van de wet van 9 augustus 1963 rond alternatieve vormen van organisatie en financiering van de geneeskundige verzorging die leiden tot een betere beheersing van de uitgaven.

Ik weet niet, mijnheer de minister, waarom die alternatieve vormen nodig zijn. Volgens een opiniepeiling die u zelf hebt laten uitvoeren door Dimarso, blijkt dat 95 pct. van de Belgen tevreden zijn met hun huisarts en met het huidige systeem. Ik zie niet goed in waarom men nu moet overschakelen naar nieuwe vormen waarvan men weet dat zij veel duurder zijn en die nog altijd hun deugdelijkheid moeten bewijzen.

Dit waren enkele opmerkingen die ik wou naar voren brengen. Ik wil nog enkele vragen stellen.

Mijnheer de minister, nergens vinden wij in deze bijzondere-machten-wet enige verwijzing naar het afremmen van het aantal zorgenverstrekkers.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Dat is juist.

De heer Valkeniers. — Wij zouden daaromtrent graag uw intenties kennen. U kent mijn voorstel dat ik reeds vroeger heb naar voren gebracht. Ik ben voorstander van een ingangsexamen, zoals bij de aanvang van de ingenieursstudies. Dergelijke examens hebben hun degelijkheid reeds bewezen. Ik sta niet alleen met dit voorstel. Ook professor Clara uit Antwerpen overweegt dit, professor Bonte uit Gent ziet er heel wat in en onlangs is professor Janssens van de Kul dit standpunt bijgevalen. Het betreft hier personen uit verschillende kringen.

De heer Egelmeyers. — Het zijn allemaal geneesheren.

De heer Valkeniers. — Dokter Wynen heeft een ultimatum gesteld en gezegd dat hij niet akkoord gaat met een telling, tenzij er twee zaken gebeuren. Ten eerste, het afremmen van het aantal zorgenverstrekkers en ten tweede, het statuut van de ziekenhuisgeneesheer. Volgens mij is het niet nodig dat laatste te regelen met bijzondere machten. De sector van het ziekenhuiswezen is niet in een zodanige crisis dat daar bijzondere machten nodig zijn. Dat probleem kan worden besproken in een open dialoog in het Parlement. Dat is trouwens reeds gebeurd in de Senaat. In de Kamer van volksvertegenwoordigers was men net begonnen met de bespreking toen de vorige regering ontslag heeft genomen. Ik begrijp niet dat de Raad van State u hier gevolgd is en dat hier bijzondere machten nodig zijn tenzij u onder de druk van dokter Wynen hebt begegeven. Ik ben helemaal geen voorstander van een statuut van de ziekenhuisgeneesheer. Ik kan niet begrijpen dat de PVV kan aanvaarden dat op een dergelijke manier de vrijheid van het beroep van geneesheer wordt aangetast en gecollectiviseerd.

Mijnheer de minister, u bent van zins wetsontwerp 1190 over te nemen in één van de bijzondere-machtenbesluiten. Vandaag stond er in de krant dat er een trein vertrekkenklaar stond, onder andere met een gelijkaardig koninklijk besluit. Welk artsensyndicaat zal ermee akkoord gaan dat er over de vaststelling en wijziging van het medisch personeelskader, de benoeming en de aanwijzing van de geneesheren-diensthoofden, de toelating, de aanwerving, de benoeming of de bevordering van de geneesheren zal worden beslist vrijwel zonder inspraak? De geneesheren kunnen wel hun gedacht zeggen, maar men is niet verplicht er rekening mee te houden.

Ik heb u vroeger reeds gezegd, mijnheer de minister, dat het statuut van de ziekenhuisgeneesheer het begin zal zijn van de ellende in alle ziekenhuizen van ons land. Er zullen talrijke discussies rijzen tussen de geneesheren en de beheerders.

De paragrafen 3 en 4 van artikel 29 van het wetsontwerp betreffende het statuut van de ziekenhuisgeneesheer bepalen dat de tekorten op de medische uitgaven die niet in de verpleegdagprijs zijn verrekend, kunnen worden verhaald op de honoraria van de geneesheren. Ik heb ooit uw voorganger, minister De Saeger, bij het debat op de openbare ziekenhuizen ervoor gewaarschuwd dat hij een verkeerde maatregel voorstelde, die toen betrekking had op 500 miljoen, maar tien jaar later wel 10 miljard frank zou kunnen kosten. Welnu, we zijn aan geen 10 miljard, maar wel aan 9 miljard geraakt. De maatregel die u nu voorstelt, zal dezelfde gevolgen hebben. Men zal de tekorten — en waar er een slecht beheer is, zijn er veel tekorten — inderdaad verhalen op de honoraria van de ziekenhuisgeneesheren. Hierdoor zullen in het hele land conflicten rijzen tussen de geneesheren en de ziekenhuisdirecties.

Ik heb nog een andere belangrijke vraag, mijnheer de minister. Is er aan uw voorstel enig voordeel verbonden voor de patiënt of voor het Riziv? De belangen van de patiënt en van het Riziv moeten immers onze twee grote zorgen zijn. Alleen de ziekenhuisbeheerders en de ziekenfondsen halen voordeel uit uw voorstel. Er is nochtans heel wat aan te merken op de ziekenfondsen. Ik wil daar niet al te lang over uitweiden. Ik heb destijds de plaatsing van geld aan het licht gebracht. U hebt mij de eer hiervoor niet gegund; u hebt integendeel vier maanden gewacht alvorens er zelf mee voor den dag te komen op een persconferentie. De ziekenfondsen kennen ook een tekort. Zij geven meer uit dan er in kas is. Ik wil u de cijfers ter zake besparen, want u kent ze immers ook. Door het statuut van de ziekenhuisgeneesheer versteemt u de positie van een partner wiens integriteit vandaag ten zeerste in opspraak is.

Mijnheer de minister, u wilt ook informatiseren en gaat hierbij eens te meer onstuimig te werk. Eigenlijk moest dit al 18 maanden geleden gebeurd zijn, maar nu is alles opgeschoven naar één juli aanstaande. Ik zie echter niet in hoe de gezondheidsinstellingen en de ziekenfondsen tegen deze datum klaar kunnen zijn. Daarom zou ik willen vragen of die informatisering er nu eindelijk komt tegen één juli ofwel of ze een derde maal zal worden uitgesteld.

Ik heb trouwens een opmerking in verband met die informatisering. U zegt dat die nodig is omdat u registratiemateriaal nodig hebt. In het verleden beschikte u echter ook over registratiemateriaal. U wist, bijvoorbeeld, zeer goed dat in sommige academische ziekenhuizen in de laboratoria voor klinische biologie het geld door deuren en ramen werd buitengegooid. U kende de misbruiken, mijnheer de minister, maar u durfde niet op te treden. U was ook op de hoogte van de misbruiken in een aantal Waalse instellingen. Het verschil tussen het aantal technische prestaties in Wallonië, enerzijds, en in Vlaanderen, anderzijds, moet niet worden verborgen voor onze Waalse collega's. Ondanks herhaalde opmerkingen van de heer Grosemans en van regeringscommissaris Closon werd er nooit opgetreden.

Wij vragen ons dus af wat u gaat informatiseren, wat er daardoor zal veranderen, want met de gegevens waarover u tot vandaag beschikte, is er ook niets veranderd. Waarvoor had u bijzondere machten nodig?

Ik verneem namelijk dat het ziekenhuisstatuut gemakkelijk buiten de bijzondere machten kan worden gehouden. De veranderingen en de verbeteringen die u met deze wet wil aanbrengen hadden al eerder kunnen gebeuren, maar u hebt er nooit de moed toe gehad omdat u zuilen moet saneren waaraan u uw macht ontleent. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Het voor is aan de heer Egelmeers.

De heer Egelmeers. — Mijnheer de Voorzitter, in de algemene bespreking heb ik reeds ruimschoots de kans gekregen om aan te tonen dat alles wat de sociale zekerheid betreft om twee fundamentele redenen niet thuishoort in dit ontwerp op de bijzondere machten. Ik zal mij dus nu beperken tot het 3^e van artikel 1.

Zoals de Raad van State zou ik kunnen zeggen dat het 3^e ruim en vaag is, ruim omdat men er nog moeilijk een handeling kan aan toevoegen en vaag omdat men uit die hoeveelheid van blijkbaar geprogrammeerde handelingen niet kan opmaken waarheen men wil. Ruim en vaag is blijkbaar de enige verantwoording en rechtvaardiging voor volmachten. Maar voor een aangelegenheid als de sociale zekerheid is dat gevaarlijk.

Vertrouwd zijnde met de materies vervat in het 3^e, vallen ons enkele tegenstrijdigheden op.

Ik zal maar meteen met de deur in huis vallen. Wij lezen in het 3^e dat de koopkracht van de minstgegoeden integraal beveiligd wordt.

Maar ingevolge het vorige volmachtbeleid meen ik dat deze minstgegoeden al tot een zeer goede categorie moeten behoren, want anders hebben ze niet veel koopkracht meer. Ik neem aan dat men hier de allerminste minstgegoeden bedoelt, maar vraag me daarbij af waar er nog koopkracht te beveiligen valt. Of welk ander begrip over minstgegoeden gaat hier schuil?

Verder wordt in het 3^e ook gezegd dat geen afbreuk zal worden gedaan aan de fundamentele beginselen en doelstellingen van de sociale zekerheid. Maar aangezien ik het hierover reeds had bij de algemene bespreking, kom ik er nu niet op terug.

Ik hecht wel meer belang aan het slot van het 3^e waar gezegd wordt dat dit alles moet gebaseerd zijn « op de verzekering en de solidariteit ». Wie vertrouwd is met de sociale zekerheid komt hier welbekende begrippen tegen. Dit is de enige waarborg die wij in de tekst aantreffen waaruit zou mogen blijken dat verzekering en solidariteit van toepassing blijven. Maar is het niet anders? Alleen al wanneer ik vaststel wat er gaande is met wat men noemt het pensioensparen, zij het dan in het licht van fiscale besparingen, vraag ik mij af of het begrip « verzekering » nog hetzelfde betekent als een paar jaar geleden.

Het begrip kan een heel andere betekenis krijgen. Dan kan er weliswaar nog wel over verzekering worden gesproken, maar voor het *minimum minimum*. Het begrip verzekering zal alleen betrekking hebben op het allerminste. Spaarrekening of pensioensparen zal de voorrang krijgen en zal nu omvatten wat men vroeger onder het begrip « verzekering » verstond. De toekomst zal uitwijzen in welke richting men gaat.

Ditmaal zal het evenwel van de financiële mogelijkheden van de betrokkene afhangen hoe groot die spaarrekening of dat pensioen zal zijn. Ik vraag mij af of het begrip « verzekering » voor degenen die over minder eigen middelen beschikken niet zo beperkt zal worden dat het kan worden vergeleken met wat nu de categorie van de minstgegoeden ter beschikking krijgt. Hier rijzen enorme vragen.

Hetzelfde geldt voor een tweede bekend begrip, « solidariteit ». Ook dat is een fundamenteel begrip in onze sociale zekerheid. Solidariteit geldt evenwel slechts op voorwaarde dat de actieven de niet-actieven steunen, dat is niets nieuws.

Hierbij moet het driepartijenakkoord, of het sociaal akkoord, of officieel handvest van de sociale zekerheid worden toegepast. Dit betekent dat er ook een aandeel moet zijn van de werkgever en een aandeel van het Rijk. Dan is er solidariteit binnen de categorie van de werknemers tussen actieven en niet-actieven.

In de algemene bespreking heb ik met cijfers geïllustreerd dat er nog solidariteit bestaat tussen actieven en niet-actieven. Binnen het geheel van het systeem kunnen zij echter niet meer rekenen op de inbreng van werkgeversbijdragen, aangezien die bestendig worden verminderd, noch op de inbreng van het Rijk, aangezien ook de rijksbijdragen drastisch worden verlaagd.

In 1985 was er een inlevering van 170 miljard als gevolg van de volmachtbesluiten die in 1982 en 1983 werden uitgevaardigd. Daarbij komt dat het geheel van de prestaties totaal is scheefgetrokken.

Om uw eigen woorden te gebruiken, mijnheer de minister: rond de koopkracht rijzen ernstige vragen, niet alleen de koopkracht van de minstgegoeden, maar van al degenen die betrokken zijn bij de sociale zekerheid.

Het woord solidariteit blijft behouden, maar het krijgt een heel andere betekenis omdat het de jongste jaren in een andere context wordt gebruikt, maar woorden zijn geen oorden.

Wij hebben ernstige twijfels over de richting waarin de sociale zekerheid in 1986 zal evolueren.

Wij kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat de sociale zekerheid zal worden opgeofferd om de sanering van de openbare financiën mogelijk te maken. Het bewijs zal echter wel nog moeten worden geleverd of men daarin ook zal slagen.

Men spreekt te pas en te onpas over het monument van de sociale zekerheid. Men probeert het op een positieve wijze te benaderen maar men is bang om uit te komen voor zijn mening. Dit is gevaarlijk vooral gelet op de procedure die de regering volgt.

Mijnheer de minister, ik wil dit betoog besluiten op dezelfde manier als mijn uiteenzetting in de algemene bespreking en die gericht was tot de Eerste minister. Wij weten niet welke genummerde besluiten u ter zake zult uitvaardigen. Dit ontwerp krijgt echter in elk geval kracht van wet. Daarover bestaat niet de minste twijfel. Voor zover mij dit toegestaan is, wil ik u aanmanen tot grote voorzichtigheid. Laat die wagon met de desbetreffende koninklijke besluiten maar rustig ter plaatse. Er moet ongetwijfeld iets veranderen in de toekomst maar het moet op een andere manier worden aangepakt dan thans het geval is. Wat wij vier jaar geleden gezegd hebben, is nog steeds geldig. Wij moeten daar niets van terugnemen. Dit sterkt ons in onze overtuiging dat het standpunt dat wij hebben ingenomen en verdedigd, juist is. Door de weg die de regering opgaat zal van het monument van de sociale zekerheid enkel nog een façade overblijven waarachter niets schuilt, zelfs niet de morele waarde van de sociale zekerheid. (*Applaus op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Rifflet.

Mme Rifflet-Knauer. — Monsieur le Président, je voudrais simplement vous poser une question, monsieur le ministre, qui, je l'espère, sera claire et attirera une réponse claire.

L'article 1er, 3e, de la loi sur les pouvoirs spéciaux autorise le gouvernement à modifier la réglementation des différents régimes de la sécurité sociale, donc celle de l'assurance-chômage.

Vos intentions nous inquiètent d'autant plus que, depuis quelque temps, la FEB vous pousse à aligner la réglementation belge sur celle de la RFA ou des Pays-Bas qui limite respectivement à un ou à deux ans la portée de l'assurance, les chômeurs de longue durée n'ayant, dès lors, plus droit qu'à une assistance conditionnée par une enquête sur les ressources du ménage. On constate, dès lors, que « dans la plupart des cas, les femmes mariées et les cohabitants, après un an ou deux, ne peuvent plus bénéficier d'indemnités ».

La FEB a le cynisme d'affirmer que, depuis 1974, il y a « un excédent structurel permanent de main-d'œuvre féminine » ! Je me demande qui aurait le toupet d'affirmer qu'il y a un excédent structurel permanent de main-d'œuvre masculine !

Elle souligne que « le régime d'allocations de chômage inclut un nombre élevé de femmes mariées en chômage depuis plus de deux ans. »

Vous suivez le raisonnement : on limite l'indemnité de chômage à deux ans. Ensuite, les femmes mariées n'ont plus droit à l'indemnité de chômage ni à une assistance, puisque les revenus du ménage restent « suffisants ».

Enfin, la FEB préconise clairement les limitations à l'octroi d'allocations de chômage pour inciter les femmes à accroître les revenus du ménage par un travail à temps partiel.

Les femmes sont souvent très réticentes au régime du temps partiel qui s'avère nettement moins bon au point de vue de la sécurité sociale.

Non seulement les femmes de mon parti et de la FGFB sont inquiètes et s'indignent devant ces suggestions, mais leur inquiétude est partagée, je crois, par de nombreux mouvements féminins dépendant des partis de votre majorité.

Tant à la Chambre que dans notre assemblée, des femmes, députés et sénateurs, ont demandé au Premier ministre si le gouvernement ne prendrait pas des mesures discriminatoires contre les femmes. Voici quelques instants encore, le Premier ministre et M. Verhofstadt ont pu se payer le luxe de dire que, bien sûr, la Belgique ne prendrait pas de mesures discriminatoires et respecterait les directives européennes.

Cela va de soi; je n'en doute pas. Mais ce n'est pas de cela qu'il s'agit. C'est une réponse dilatoire.

Si nous copions la sécurité sociale allemande ou hollandaise, nous n'enfreignons pas, il va de soi, les directives européennes.

Certains hommes chômeurs de longue durée sont également touchés par cette mesure. Mais la FEB fait remarquer — et elle cite des chiffres — qu'en majorité, ce seront les femmes qui seront touchées. Juridiquement, il ne s'agira pas d'une mesure discriminatoire contre les femmes; elle le sera de fait, mais nous n'aurons aucun recours juridique.

Par conséquent, nous vous demandons une réponse claire sur vos intentions dans ce domaine.

Toute ambiguïté nous fera penser que votre gouvernement a réellement l'intention d'obtempérer aux propositions réactionnaires de la FEB.

Nous serons définitivement convaincus que le « secrétariat à l'Emancipation » n'est qu'un gadget de votre gouvernement qui prépare, en réalité, une régression considérable de la condition féminine dans notre pays. (*Applaudissements sur les bancs socialistes et sur les bancs Ecolo et Agalev.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Van Puymbroeck.

Mevrouw Van Puymbroeck. — Mijnheer de Voorzitter, praktische problemen kunnen op verschillende manieren worden aangepakt. Wie tot een goede oplossing wil komen, moet de mogelijkheden vergelijken en vooral hun gevolgen onderzoeken.

Daarom wil ik een probleem aan de orde stellen dat onmiddellijk met de tewerkstelling en de besparingspolitiek samenhangt, namelijk de groeiende armoede.

De Koning Boudewijnstichting geeft in haar studie over « Armoede en Bestaansonzekerheid in België », uitgegeven in november 1983, vergelijkende cijfers aan.

De werkgroep Alternatieve Economie kwam op het einde van de jaren 60 tot het besluit dat een inkomen van 11 639 frank in die periode als een absoluut minimum moest worden beschouwd voor een gezin met twee kinderen, wat overeenkomt met 30 872 frank in 1983 of 63 pct. van het netto nationaal inkomen per hoofd. 14,5 pct. van onze bevolking leefde volgens deze norm beneden de armoedegrens in 1969.

Het centrum voor sociaal beleid van de universiteit van Antwerpen beschouwde 68 pct. van het nationaal netto-inkomen als grenslijn voor de armoede en kwam zo in 1976 tot 21,2 pct. armen in België.

Ook in 1976 werd een studie gemaakt in opdracht van de Europese Commissie, die de volgende cijfers geeft voor België : 2,2 pct. van de bevolking heeft een inkomen van minder dan 80 000 frank per jaar of 37 pct. van het NNI; 6,6 pct. van de bevolking heeft een inkomen van minder dan 92 460 frank per jaar of 46 pct. van het NNI; 15,7 pct. van de bevolking heeft een inkomen van minder dan 120 600 frank per jaar of 55 pct. van het NNI telkens per hoofd.

Door de aanslepende hoge werkloosheid, de vermindering van de sociale voorzieningen, verhoogde remgelden in de ziekenzorg, de inleveringen en indexsprongen, om er maar enkele te noemen, maar ook door de teleurgang van gezins- en familieverbanden komen er altijd meer mensen onder de armoedegrens terecht.

Volgens de « Beweging van mensen met een laag inkomen en kinderen » zouden er alleen al in de stad Gent in 1985, 8 000 gezinnen met kinderen moeten leven met een inkomen van minder dan 23 000 frank. Soms wordt armoede te zwaar en dan gebeurt iets zoals vorig jaar toen een jongetje zich van het leven benam omdat ze dan thuis iemand minder te eten moesten geven.

Wij vragen de regering uitdrukkelijke aandacht voor onze armen en willen hierbij de aandacht vestigen op een paar aspecten : de goedkoopste voedingswaren — die welke in evenredigheid het meest door de armen gekocht worden — stijgen in verhouding het meest in prijs.

Ter illustratie geef ik een paar prijzen van januari 1985. De dure producten, zoals tussenrib en biefstuk, stonden toen op een index van respectievelijk 116,74 en 118,33; het goedkoopste spek daarentegen op 135,75, gehakt op 132 en de frankfurter worstjes op 150. Zeetong bleef staan op 112,45, maar sardienen in blik op 141,10, luxe-yoghurt met fruit op 137,08, maar gewone magere yoghurt op 150,35.

Dit betekent dat voor de armen de kosten van levensonderhoud veel sneller stijgen dan voor de goeiden, terwijl hun inkomensaanpassing veel lager ligt. 3 pct. op een bruto-wedde van 75 000 frank, wat niet uitzonderlijk is, bedraagt 2 250 frank. 3 pct. op een inkomen van 17 070 frank, inkomen van een zieke zelfstandige met gezinslast, bedraagt 512 frank. Ook al betaalt de eerste belasting op dit supplementair inkomen, toch

houdt hij nog bijna het dubbel over van de tweede. Daarom zouden indexaanpassingen beter niet in procenten, maar in vaste bedragen gebeuren, zodat de armsten beter worden bedeed.

We vragen ons ook af of het niet hoog tijd is om de index te herzien, of moet er misschien een tweede index komen die hoofdzakelijk rekening houdt met de basisbehoeften, zoals voeding, huisvesting, verwarming, gezondheidszorgen, en wat de voeding betreft, vooral goedkoopste producten. Deze tweede index zou toepasbaar moeten worden gemaakt voor allen die onder de 68 pct. blijven van het netto nationaal inkomen per hoofd.

De rijksten onder de armen beschikken over een bedrag van 75 tot 100 frank voor voeding, in theorie dus voldoende om te overleven, maar drie vierde van de leden van de « Beweging voor mensen met een laag inkomen en kinderen » beschikken slechts over 40 tot 50 frank per dag en per persoon. Wie niet aan het minimumbedrag van 75 frank per dag en per persoon komt voor voeding moet ons inziens bijkomende steun kunnen krijgen. De armen hebben trouwens ook recht op woonst en verwarming buiten voeding. Hoeveel ton groenten en fruit vernietigen wij per jaar? Nochtans is er een richtlijn van de EEG die mogelijk maakt deze via OCMW's en instellingen ten goede te laten komen aan de misdeelden.

Ik zou ook aandacht willen vragen voor de mens die in iedere arme leeft en haal hierna letterlijk enkele zinnestjes aan die deze armen hebben uitgesproken :

— Ik durf niet laten zien wat we eten, wat we maar in huis hebben;

— Als ik van een organisatie voedingsbons krijg en ik ga daarmee naar de winkels, dan ben ik beschaamd voor de andere klanten, ik ben er gewoon kapot van;

— Het demoraliseert mij altijd op zoek te moeten gaan naar het goedkoopste, en al die tijd die je daarin steekt en die je voor iets anders nodig hebt;

— Iemand van het OCMW krijgt een stempel, maar voor wat je echt nodig hebt, blijf je toch in de kou staan;

— In de winkel zie je andere mensen dingen kopen die ze niet echt nodig hebben, terwijl jij je elektriciteit, gas, water en huishuur niet kunt betalen;

— Ik werd rood van schaamte als de dokter vroeg : « Eet je wel genoeg ? »

— Je bent ineens onbekwaam, je kan of mag niets meer als je naar het OCMW gaat; je vrienden of de winkeliers bekritisieren je als je iets koopt wat je volgens hen niet nodig hebt.

Voor de buitenwereld is de arme een « geval », het is zijn eigen schuld, of een toevallige situatie. Hij is lui of een profiteur, « of hij wil er niet uit ». De arme wordt geïsoleerd. Dit is een onrechtvaardig maatschappelijk denkpatroon, waar we van af moeten !

Daarom vraag ik uitdrukkelijk dat onze regeringsverantwoordelijken de aandacht van alle OCMW's vestigen op het belang van de benaderingswijze. Het is niet omdat deze mensen het moeilijk hebben dat ze nog vernederd moeten worden ook ! En er zijn veel manieren waarop je in de marginale categorie van de armen kan terecht komen.

Neem bijvoorbeeld een invalide zelfstandige, meer dan één jaar ziek volgens de Riziv-norm zonder gezinslast : sinds 1 oktober 1985 krijgt hij 498 frank per dag. Het bestaansminimum is echter 545 frank per dag, wat voor hem een inkomen betekent van 16 350 frank per maand.

Een ander voorbeeld : een zieke zelfstandige met gezinslast krijgt nu 569 frank per dag of gemiddeld 17 070 frank per maand. Het bestaansminimum voor iemand met gezinslast is echter 757 frank per dag of 22 710 frank per maand, of een verschil van bijna 200 frank per dag.

Is dit geen sterke degradatie van de sociale regeling der zelfstandigen ? Als er in het regeerakkoord staat « Riziv omvormen cf. RVA » wijst dit er dan niet op dat de samenwonende en alleenstaande langdurige zieke qua uitkeringen zal moeten inleveren ? Het aantal van deze zieken is zeker niet gering. Hun individueel recht zal worden afgebroken. En dit is iets dat wij niet kunnen aanvaarden. Wanneer uitkeringen gecumuleerd worden met een ander inkomen, is de meest eenvoudige weg een rechtvaardige fiscale aanpak. Is het de bedoeling de invaliden, niet-gezinshoofden die meer dan twee jaar ziek zijn van 786 of 535 frank, waar ze nu recht op hebben, te brengen naar 503, 473 of 404 frank naargelang van het geval ? Daar schijnt de tekst van het regeerakkoord naar te verwijzen. Zo scheppen we met zekerheid een hele categorie nieuwe armen.

Het zijn maar enkele voorbeelden.

Er ligt een lange weg tussen de ministeriële kabinetten en het dagelijks leven van gewone mensen. Zij ondergaan de inleveringsoverlappenden

en moeten soms 6 000 frank of meer inleveren. Onder de armoedegrenzen duiken, maakt veel minder lawaai dan de geluidsgrensoverschrijden. Is het daarom misschien dat we dit niet horen, niet zien?

Daar wilde ik vanuit mijn ervaring graag de aandacht van de regering op vestigen. (*Applaus op verschillende banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Flagothier.

M. Flagothier. — Monsieur le Président, l'accord de gouvernement précise que la sauvegarde du système de sécurité sociale constitue un objectif prioritaire du gouvernement.

Le projet de loi d'habilitation confère au Roi la possibilité de prendre toutes mesures utiles pour adopter ou modifier la réglementation, le financement, l'organisation, le fonctionnement et le contrôle des différents régimes et secteurs de sécurité sociale en veillant, en ce qui concerne les revenus de remplacement et autres allocations sociales, à sauvegarder intégralement le pouvoir d'achat des personnes les moins favorisées, sans porter atteinte aux principes et objectifs fondamentaux de la sécurité sociale, fondés sur l'assurance et la solidarité.

Les problèmes qui nous sont posés en matière de sécurité sociale le sont non seulement par la crise économique comme telle mais aussi par des mutations sociales plus générales liées à la nouvelle révolution technologique.

Nous ne pouvons pas subir passivement ces mutations qui secouent notre société et nous devons tout mettre en œuvre pour préparer l'avenir.

Ceux qui s'intéressent à la sécurité sociale et qui veulent une société plus solidaire ne doivent pas se confiner dans un combat d'arrière-garde pas toujours glorieux; il est préférable de mener la lutte à l'avant-garde pour donner un contenu concret à la solidarité.

Dans cet esprit, nous devons savoir que les générations suivantes ont également des droits et ne doivent pas seulement porter le fardeau du passé.

Sans perspective dynamique, sans création d'emplois ni lancement de nouvelles initiatives, les sources de la solidarité risquent de tarir en raison du démantèlement progressif de notre économie.

L'avenir de la sécurité sociale dépend également d'un nouvel essor économique basé sur l'évolution rapide des nouvelles technologies, ce qui apportera des modifications profondes au niveau de nos structures sociales et de nos mentalités, de notre enseignement et des qualifications professionnelles, entraînant une plus grande diversification des besoins et des possibilités. Il faudra faire preuve d'audace et d'initiative pour y parvenir en garantissant des chances égales pour tous et en restant particulièrement attentifs aux besoins des plus faibles qui ne peuvent pas participer au développement général.

Dans ce contexte plus étendu, il faudra trouver de nouveaux équilibres entre les responsabilités collectives et personnelles. Il s'agit bien de nouveaux équilibres, basés sur un large consensus, avec une participation personnelle à la solidarité.

Sous la pression de la crise, mais aussi et surtout en raison de l'aspiration à un plus grand bien-être matériel, et des conséquences fiscales de la forte croissance des dépenses publiques, l'idée même de la solidarité est de plus en plus battue en brèche par certains, d'autant plus que quelques systèmes généraux, ne laissant pas de possibilité de choix personnel, sont souvent ressentis comme des charges imposées, des obligations qu'on subit.

Dans de nombreux cas, la notion de solidarité a disparu. Bien souvent, les systèmes généralisés et obligatoires nuisent à la vraie solidarité en créant un esprit de « récupération » où le « chacun pour soi » domine; on ne parle plus qu'en termes de « droits » sans jamais évoquer les « devoirs ».

Ceci ne signifie pas qu'il faille supprimer les systèmes généralisés, mais qu'il faut fixer certaines limites et que des changements s'imposent. D'une part, le public doit être mieux informé afin qu'il se sente directement concerné et, d'autre part, il faut répondre au besoin d'une plus grande diversification.

Il est intéressant à ce sujet de prendre connaissance des avis des experts consultés par le Bureau international du Travail et qu'on retrouve dans l'excellent rapport « La sécurité sociale de l'horizon 2000 ».

La réforme de la sécurité sociale est une tâche importante et urgente à laquelle le gouvernement et le Parlement devront s'attacher sans tarder, et cela au-delà des mesures urgentes visées par les pouvoirs spéciaux.

Par rapport au projet que nous discutons, je voudrais poser trois questions concrètes.

1. L'évolution pendant ces dernières années des montants minima des revenus de remplacement montre la nécessité d'explicitier davantage les intentions du gouvernement. En effet, ces minima furent, comme tous les revenus, soumis à la modération générale des revenus et subirent ainsi les sauts d'index. Il en est résulté une baisse du pouvoir d'achat d'un certain nombre d'allocataires sociaux qui, à mon sens, sont parmi les moins favorisés.

Dans le cadre de l'assurance maladie-invalidité, l'invalidité qui a des personnes à charge et perçoit l'indemnité d'invalidité minimum, soit actuellement 26 052 francs par mois, n'est-il pas parmi les moins favorisés? Or, son pouvoir d'achat a diminué de 3 pc. de 1980 à 1985. Nous devons prévoir pour ces allocataires une exemption des futures mesures de modération, en ce compris le saut d'index prévu pour 1986. En outre, il s'impose de leur octroyer dès maintenant, comme l'an dernier, une prime de rattrapage pour compenser quelque peu la perte de pouvoir d'achat qu'ils ont subie.

Par ailleurs, si nous voulons conserver à la sécurité sociale son caractère d'assurance et de solidarité, nous devons souhaiter que les indemnités minima octroyées par la sécurité sociale évoluent parallèlement aux minima garantis. En effet, ces dernières années, ceux-ci n'ont pas subi la modération générale des revenus et ont même été augmentés à plusieurs reprises. Nous nous en réjouissons. Cependant, il en résulte que les allocations octroyées dans le cadre de l'assistance se rapprochent des allocations minima octroyées par la sécurité sociale; je ne citerai que deux chiffres : en 1981, l'indemnité minimum de l'invalidité ayant des personnes à charge était supérieure de 50 p.c. au montant du revenu garanti pour une famille; en 1986, la différence n'est plus que de 30 p.c. ! Si cette tendance se poursuit, les minima de la sécurité sociale seront inférieurs aux revenus minima garantis. Pourrions-nous alors encore parler de sécurité sociale basée sur les principes de l'assurance et de la solidarité? Ne devons-nous pas nous engager à lier l'évolution des minima de la sécurité sociale aux minima garantis?

2. Quant aux adaptations ou modifications de la législation sur les hôpitaux, je voudrais attirer l'attention de l'assemblée sur deux points. D'une part, nous sommes engagés dans une réduction bien nécessaire du nombre de lits d'hôpitaux. Vous prévoyez, monsieur le ministre, de poursuivre cette politique. Comment voyez-vous pratiquement la réalisation de cette réduction? Quelles garanties comptez-vous mettre en place afin d'éviter des décisions arbitraires? Il me paraît, en effet, indispensable d'assortir cette décision de critères qui offrent à tous les établissements hospitaliers tant publics que privés la garantie d'être traités de la même façon.

J'en viens à ma troisième question. Vous poursuivez, monsieur le ministre, une politique de rationalisation des établissements destinés aux personnes âgées.

A cet effet, vous avez encouragé et vous encouragez encore la reconversion des lits des services V soit en lits de service G — gériatrie active —, soit en lits dans des maisons de repos et de soins.

Nous ne pouvons qu'appuyer votre politique en la matière. Il nous paraît cependant indispensable de compléter cette politique par une maîtrise des prix dans les maisons de repos. En effet, s'il est normal que la personne âgée invalide dont l'état ne requiert pas un traitement médical actif ne soit plus hébergée dans un établissement hospitalier mais bien dans une maison de repos et de soins, nous devons avoir la garantie que les frais qu'elle aura à y supporter, c'est-à-dire le coût du séjour, comme pour une personne valide, soit maîtrisé. Ne pensez-vous pas qu'il serait normal que la fixation de ce coût dépende du ministre qui a les Affaires sociales dans ses attributions et que celui-ci veille à ce qu'il soit compatible avec les ressources des personnes qui doivent y séjourner, de sorte que celles-ci ne soient pas obligées de s'adresser aux CPAS?

Telles sont, monsieur le ministre, les questions que je désire vous poser. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Moens.

De heer Moens. — Mijnheer de Voorzitter, dankbaar voor de aanwezigheid en de aandacht van de collega's op dit late uur zal ik mijn spreektijd zo mogelijk beperken om tegemoet te komen aan de oproep van onze Voorzitter. *In der Beschränkung zeigt sich der Meister.*

De Voorzitter. — *Sie sind ein Meister, so!*

De heer Moens. — *Nein, noch nicht, aber ich hoffe es zu werden!*

Ik ga in elk geval niet terugkomen op een aantal dingen die ik in de commissie heb gezegd, hoewel de ongehoorde zaken die dokter Valkeniers hier heeft gezegd mij mijn tong hebben doen afbijten, en ik zal

trachten, ondanks het late uur, op een andere wijze klaarheid te bekomen in de vragen die ik en anderen toen hebben gesteld en waarop geen antwoord werd verschaft.

Ik kan nog met Goethe zeggen: *Hier stehe ich nun, ich armer Tor, und bin so dumm noch wie zuvor*, want in de commissie is ons inderdaad niet veel bijgebracht. Perplex blijf ik vooral bij de consistente thesise van de minister dat, ondanks het feit dat de sociale zekerheid is gesaneerd, en er geen tekorten meer zijn, de besparingen en de inleveringen verder moeten gaan omdat, volgens hem via het staatsbudget het economisch herstel moet worden gerealiseerd, onder andere ook door de sociale zekerheid. De inleveringen zijn dus verder aan de orde van de dag.

Daartegenover plaats ik de stelling van een aantal economen die daarmee niet akkoord gaan en er anders over denken. Ik zou graag hebben dat de minister definitief verklaart wat zijn standpunt is.

Volgens die mensen en volgens mijzelf heeft de sociale zekerheid een eminente economische relance-functie. Ze creëert een bijzonder soort inkomens die meestal terechtkomen bij die klasse van mensen die hun inkomen direct en volledig besteden. Vermits we op het ogenblik een soort van ziekte van onze economie meemaken die veel meer te maken heeft met een te kleine vraag dan met gelijk welke andere onevenwichts-factor, is het zeker niet aangewezen juist in die inkomens, die de vraag bevorderen, te gaan snijden en moeten wij onze inspanningen er beslist niet op richten om ze nog kleiner te maken.

Dat ik daarmee in goed gezelschap ben, zal ik bewijzen door een uittreksel te citeren uit een recent interview met Roland Leuschel van de BBL, een onverdachte bron, die zegt: « Le gouvernement, avec son constant désir d'austérité, est en train de tout gâcher. Le plan d'austérité est un mauvais plan car, aujourd'hui, il faut redonner le goût de vivre au consommateur, le mobiliser. Il faut mettre de l'argent dans les poches des consommateurs. »

Volgens mij zijn het juist degenen die uitkeringen en voordelen uit de sociale zekerheid krijgen die daarvoor het eerst in aanmerking komen.

De regering zegt daarop als antwoord dat er geen ruimte is in het budget en dat de bedrijven die misschien de tweede mogelijkheid zouden kunnen zijn tot meer inkomens voor de sociale zekerheid, eerder moeten worden ontlast dan belast. Ik zou het daarmee eens kunnen zijn indien die ondernemingen de nodige verbruiksimpulsen zouden geven door een prijspolitiek die verbruiksvriendelijk is.

Wat maken wij helaas mee? Het effect van de binnenlandse matiging vertaalt zich in meer winst in de bedrijven, veeleer dan in lagere prijzen. Ook hier ga ik een onverdachte bron citeren. Guy Depas van *Le Soir* schrijft: « La croissance des bénéfices des entreprises réalisés sur le marché intérieur belge, en dépit de la faiblesse de la consommation, ne peut s'expliquer que d'une seule manière: la répercussion insuffisante dans les prix de la diminution des coûts. »

Het zijn inderdaad degenen die inleveren in de sociale zekerheid die voor een groot stuk tot de kostenvermindering hebben bijgedragen.

De vermindering van die kostprijzen draagt dus onvoldoende bij tot de stimulering van de vraag die absoluut nodig is. Dat is het gevolg van de inertie en van de rigiditeit van de prijspolitiek van de ondernemingen. De keuze voor meer winst ten nadele van meer vraagexpansie is malthusiaans en conservatief.

De minister van Sociale Zaken kan hier remediërend optreden door de prestaties van de sociale zekerheid ten minste te beschermen, niet te verminderen, liefs te verbeteren en aldus de vraag naar verbruiks-goederen te bevorderen.

U zult vragen wie de factuur zal betalen. U kan ze laten betalen mijnheer de minister, door die sectoren van de economie, zoals ik reeds heb aangegeven, die extra winsten halen tengevolge van de binnenlandse matiging en die deze extra winsten omzetten in onverantwoorde renten in de traditionele betekenis van het woord in de economie, renten die dan nog meestal het land verlaten. De minister zou goed geïnspireerd zijn als hij de tekortkoming van de bedrijven, wat de prijspolitiek betreft, zou goedmaken door andere maatregelen te nemen dan die welke hij aangekondigd heeft in de commissie.

In de plaats van de minister zou ik bijvoorbeeld op het vlak van de ziekteverzekering, geen verhoging van de remgelden of van de persoonlijke bijdragen overwegen. Ik zou ook niet, zoals in een recent interview in *Knack* zijn collega Vice-Eerste minister Verhofstadt heeft gezegd, de franchise overwegen, toch zeker niet voor degenen die onder een bepaald inkomensplafond blijven.

Ik denk daarbij niet aan het bestaansminimum, maar aan grotere inkomens. Ik zou, wanneer ik hem was, zeker niet denken aan een bijdrageverhoging voor de gepensioneerden die toch een verbruikersgroep zijn die wij er niet mogen van verdenken zijn inkomens niet in België te besteden. De groep van talloze kleine gepensioneerden zijn

juist diegenen die de vraag, indien zij de middelen hebben, kunnen stimuleren. Mijnheer de minister, ik pleit dus tegen een bijdrageverhoging voor deze groep, zoals u hebt laten doorschemeren op een vraag door mij gesteld in de commissie.

Ik zou zeker ook niet overgaan tot de afschaffing van de begrafenisvergoeding. Ik heb namelijk de indruk dat Vice-Eerste minister Verhofstadt het effect van deze maatregel onderschat. Ik weet niet of deze maatregel in de logica ligt van degenen die de ziekteverzekering willen ontmantelen, die de mensen minder zorgen willen geven en hen daarvoor meer willen doen betalen, die onderconsumptie willen laten ontstaan en daardoor de mensen vroeger laten sterven. Tenslotte, om de besparing definitief te maken, zou men ook de begrafenisvergoeding nog willen ontnemen. Dan is de hele cirkel rond. Ik vraag u deze maatregel niet te overwegen.

Ik zou u ook willen vragen, mijnheer de minister, de vergoedingen voor kleine risico's voor de zelfstandigen niet af te schaffen. Ook deze maatregel werd immers door Vice-Eerste minister Verhofstadt naar voren geschoven.

Dit zijn allemaal maatregelen die, mijns inziens, niet efficiënt zijn. In het kader van een relancebeleid voor onze economie moet integendeel de bescherming van de sociale zekerheid en van de inkomens meer aan bod komen.

Ik wil nu nog even terugkomen op een zeer belangrijk punt waarover reeds gediscussieerd werd in de commissie. In de plaats van de minister van Sociale Zaken zou ik ook niet willen meewerken aan de afbraak van de nationale solidariteit in het stelsel van de ziekteverzekering. Besparingen door invoering van de financiële verantwoordelijkheid van de ziekenfondsen — die intermediaire instellingen waarover collega Valkeniers het had — kunnen en zullen uitermate discriminerend werken. Feiten zijn feiten, mijnheer de minister. Sommige ziekenfondsen hebben nu eenmaal in hun ledenbestand een hoger percentage aan laaggeschoolden, werklozen, invaliden, gepensioneerden en vrouwen, die allen behoren tot sociaal-zwakkere categorieën.

Mevrouw Panneels-Van Baelen. — Behoren de vrouwen daar ook toe?

De heer Moens. — De vrouwen zijn niet op gelijke wijze verspreid over de verschillende ziekenfondsen.

Mevrouw Panneels-Van Baelen. — U zet ons zomaar op één lijn met al die andere groepen.

De heer Moens. — Het is bewezen dat vrouwen grotere verbruikers zijn van de ziekteverzekering dan mannen. Indien een ziekenfonds meer vrouwelijke leden telt, heeft het verhoudingsgewijs ook meer uitgaven. Wij weten trouwens ook dat het gemiddeld inkomen van de vrouwen lager ligt dan dat van de mannen. Zo 'n ziekenfonds heeft dus ook minder inkomsten. Een ziekenfonds dat meer vrouwen telt onder zijn leden, wordt dus altijd meer gesanctioneerd.

De heer Luyten. — De vrouwen vormen dus toch het zwakke geslacht.

De heer Moens. — Dat is blijkbaar zo. Daar moet iets worden aan gedaan, maar we zijn nog niet zo ver.

Mevrouw Herman-Michielsens. — De vrouwen brengen ook de kinderen ter wereld.

De heer Moens. — Dat is inderdaad juist en wij zijn daar blij om, maar dat brengt ook meer uitgaven mee voor de ziekenfondsen.

Indien u de nationale solidariteit hier doorbreekt, mijnheer de minister, straft u de mingevoeden en schept u onheil bij degenen die reeds erg getroffen zijn. Bovendien brengt u aldus een onderscheid tot stand op basis van de kleur van het ziekenfonds waartoe deze mensen behoren. Het zal u dus niet tot eer strekken, indien u beslist deze « Belgische apartheid » in te voeren.

Ik wil tot slot nog enkele woorden zeggen over het 4° en het 5° van artikel 1, die handelen over de akkoorden tussen artsen en ziekenfondsen en over de wetgeving op de ziekenhuizen. Het belang van de honorarierekening in de ziekteverzekering is u zeker niet onbekend, mijnheer de minister.

Op een totaalbedrag van gezondheidszorgen van het Riziv van om en bij de 220 miljard zit een pakket van ongeveer 120 miljard honoraria waarin de geneesheren alleen voor 95 miljard participeren. Deze cijfers verschillen enigszins van die van collega Valkeniers. De beheer-

sing van de kosten speelt dus ook mee waar het de honoraria betreft. Wat is er nu gebeurd in het akkoord voor 1986? Daar is weinig of niets aan gedaan. De minister heeft mij in de commissie gezegd dat er wel iets gebeurd is. Sta mij toe, mijnheer de minister, daarvan niet overtuigd te zijn. Misschien is er wel een verschuiving geweest in het pakket. Dat lijkt mij niet onmogelijk, maar dan is het veeleer weg van de zuivere honoraria, naar de technische medische prestaties toe. Hoewel u zegt dat het uw akkoord is, moet ik toch opmerken dat het daarom nog geen goed akkoord is.

De groep geneesheren als dusdanig levert praktisch niet in, in elk geval minder dan de bevolking. Er werden toezeggingen gedaan over de beperking van het aanbod en het statuut van de ziekenhuisgeneesheer. Dit gebeurt omdat één enkel artsensyndicaat in de medico-mutualistische commissie met een monopoliepositie, iedereen een prang op de neus kan zetten.

Mijnheer de minister, er is maar één uitweg uit de monopoliepositie, namelijk de telling bij de artsorganisaties zoals door het koninklijk besluit van 1977 werd toegestaan. De artsen zelf vragen daarom. U, mijnheer de minister, hebt uw twijfels daaromtrent geuit en in de commissie hebt u gezegd dat er wel eens meerderheden zouden te voorschijn komen die wij niet graag zouden zien. Ik lees u in dit verband wat, bijvoorbeeld, de Syndicale Unie van Vlaamse artsen hierover in haar publicatie schrijft: « Het is logisch dat de representativiteitsafsluiting wordt doorbroken. Zij was reeds totaal ondemocratisch voorheen, zij is onwettelijk sinds eind december 1983. De weg tot medeonderhandelingen moet geopend worden voor belangrijke syndicale groeperingen die beantwoorden aan de basiscriteria van representativiteit. De werkelijke vertegenwoordiging van het geneesherenkorps moet klaar worden vastgelegd. Syndicale verkiezingen moeten verplicht opgelegd worden door de overheid. »

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Het is niet omdat men zichzelf belangrijk vindt, dat men representatief is.

De heer Moens. — Maar wat ik hier lees komt niet van een belangrijke groep. De anderen zeggen ook van zichzelf dat zij belangrijk zijn maar zij durven hun ledenlijsten ook niet officieel bovenhalen en ze door u laten controleren. Waarom verzetten zij zich tegen de telling?

Een tegen de borst stuitend onderdeel van die chantage met honoraria is de nu al jaren aanslepende strijd over het statuut van de ziekenhuisgeneesheer. Winnen haalt zijn slag thuis wanneer dat statuut zal worden geregeld met bijzondere machten. Zoals vele sprekers vóór mij zou ik voor de minister willen herhalen — en ik begrijp niet waarom hij er geen gevolg aan geeft — dat deze materie te complex en te belangrijk is om bij volmacht te worden geregeld. Ik weiger te geloven dat de reden hiervoor moeilijkheden met Caritas zouden zijn en dat daarom de minister het debat in het Parlement niet zou aandurven. De wet op de ziekenhuizen moet in haar geheel worden herzien niet alleen het statuut van de ziekenhuisgeneesheer. Het statuut van alle gezondheids- werkers in het ziekenhuis, de financiële stromen en afspraken — denk aan wat collega Valkeniers heeft gezegd —, de uitrusting, de medisch-technische diensten, de continuïteit van de zorgen, de ambulante zorgen, de rechten van de patiënt moeten toch niet bij volmachten worden herzien!

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Wie zegt dat dat zo niet kan gebeuren?

De heer Moens. — Dat moet niet met volmachten gebeuren. Wij verwachten van u een serieus ontwerp dat in Kamer en Senaat grondig kan worden behandeld. Dit onderwerp is immers niet zo dringend, zoals de heer Valkeniers zegde.

Ik vraag u niet alleen het statuut van de ziekenhuisgeneesheer niet via volmachten te regelen, maar ik vraag dat ook voor alle andere maatregelen op dit gebied. Ik vraag u met aandrang met de volmachten van de sociale zekerheid af te blijven.

U hebt ze ten andere niet nodig, mijnheer de minister.

Het blad van de u na aan het hart liggende christelijke arbeidersbeweging, *De Volksmacht*, schrijft in een zeer recent nummer waarom u ze niet nodig hebt. In een commentaar bij het optreden van de heer Tobback bij het bijzondere-machtendebat in de Kamer, schrijft dit blad :

« Tobback deed geen enkel eerbaar voorstel als alternatief op de volmachten. Hij kon ook niet anders, want het enige alternatief op de volmacht is de volksmacht, en die hebben wij in handen. »

Als u die volksmacht dan toch in handen hebt, mijnheer de minister, laat de volmachten dan over aan degenen die minder sterk zijn dan u en zeker ook minder zelfverzekerd. (*Applaus op de socialistische banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Herman.

Mevrouw Herman-Michielsens. — Mijnheer de Voorzitter, ik durf op dit late uur nog een paar ogenblikken uw aandacht vragen, niet om de inhoud van de hoofdstukken die wij nu behandelen te bespreken, maar wel om een formele reden die te maken heeft met het gebruik van de bijzondere machten.

In dit debat over de bijzondere machten zal dit dan wel mijn zwanezang zijn, want ik heb er reeds over gesproken tijdens het investituurdebat en ook bij de algemene bespreking.

Al de leden van de Senaat, ook degenen die hier niet meer aanwezig zijn, weten wat ik erover denk. De timnig zet ons nu eenmaal het mes op de keel.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van de bijzondere machten op een manier die mij niet helemaal duidelijk is.

Mogen bijzondere machten worden gebruikt om de Koning reglementaire bepalingen te laten nemen die wetgevende materies wijzigen, opschorten of aanvullen?

Hier is al veel gesproken over het inhoudelijk aspect van het statuut van de ziekenhuisgeneesheer. Ik wil het even hebben over de methode. Ik vraag of een tekst die wettelijk in wording is, door middel van bijzondere machten kan worden behandeld.

Als een zaak bij een rechtbank aanhangig is, dan is die zaak niet meer het eigendom van degene die haar heeft ingediend.

Als in een tweekamerstelsel een ontwerp of voorstel van wet door de ene vergadering is goedgekeurd en overgezonden naar de andere die er in tweede instantie over moet stemmen om er een wet van te maken, dan behoort het niet meer aan de indiener de tekst in te trekken. Dan is die tekst ook niet vernietigd, maar nog altijd in wording.

Dit schept problemen op constitutioneel vlak. Ik wou dan ook graag van de minister vernemen hoe dat verder zal evolueren. Het statuut van de ziekenhuisgeneesheer werd in de Senaat grondig behandeld. De meerderheid heeft aan die bespreking deelgenomen en heeft ook amendementen ingediend. Over die amendementen werd gestemd en de tekst die uiteindelijk werd goedgekeurd, schenkt ons voldoening. De meerderheid is onder deze legislatuur dezelfde gebleven.

De vraag rijst of door het gebruik van bijzondere machten, en bijgevolg het verschijnen van een genummerd besluit, zal worden afgevoerd van de inhoud van het statuut dat wij hadden goedgekeurd. In dat geval zal het volmachtbesluit ertoe leiden dat deze materie opnieuw vatbaar is voor wetgevend werk in de Kamer, wat op zijn beurt aanleiding kan geven tot aanpassing van het genummerd besluit. Indien dit niet het geval zou zijn, begrijp ik niets meer van de timing van de wetgeving.

Dit was de vraag die ik u wenste te stellen, mijnheer de minister. Ik verwacht daarop een afdoend antwoord. (*Applaus op verschillende banken.*)

De Voorzitter. — Er zijn nog vier sprekers ingeschreven in dit debat dat wij morgen te 10 uur voortzetten. De minister antwoordt wellicht omstreeks 11 uur. Vervolgens zullen wij overgaan tot de bespreking van de amendementen op het 3e, het 4e en het 5e van artikel 1. Vanaf 14 uur hebben stemmingen plaats.

De Senaat vergadert opnieuw morgen, woensdag 26 maart 1986, te 10 uur.

Le Sénat se réunira demain, mercredi 26 mars 1986, à 10 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten te 23 uur.)

(La séance est levée à 23 heures.)

746